

בעיות מדידה בחשבונאות א'

תוכן העניינים

1.	ירידת ערך	1
2.	מענק השקעה	14
3.	נכסים בלתי מוחשיים SAI 83	18
4.	SRFI 5 (ללא ספר)	22
5.	דוחות לתקופת ביניים	22
6.	היוון עלויות אשראי	35

בעיות מדידה בחשבונאות א'

פרק 1 - ירידת ערך

תוכן העניינים

1. כללי 1

ירידת ערך

שאלות

(1) תקן חשבונאות בינלאומי מספר 36 קובע כי בכל תאריך מאזן עלינו לבחון קיום של "סימנים לירידת ערך".

נדרש:

הבחן בין שני סוגים של סימנים לירידת ערך ומנה 2 דוגמאות לכל סימן.

(2) ענה בקצרה:

- א. מהו סכום בר השבה ולשם מה הוא משמש?
- ב. כיצד נקבע סכום בר השבה?

(3) סכום בר השבה נקבע כגבוה מבין:

1. שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה.
2. שווי שימוש.

נדרש:

- א. כיצד נקבע השווי ההוגן?
- ב. להלן רשימת סוגי עלויות.

לגבי כל עלות קבע האם היא בגדר "עלות מכירה" לצורך חישוב סכום בר השבה: עלויות משפטיות, עלויות הטבה בגין פיטורין של עובד, מס בולים, הוצאות מס, עלויות מימון, עלויות העתקת נכס, עלויות הקשורות לארגון מחדש של העסק.

(4) אייל ואהוד, שני סטודנטים מוצלחים יחסית לחשבונאות (עברו עד עכשיו את כל המבחנים בציון 60) מנהלים דיון סוער בנושא "השווי ההוגן" של נכס לצורך בדיקה לירידת ערכו.

אייל: "השווי ההוגן של נכס מושפע מזהות הבעלים של הנכס. הרי ברור שאנשים שונים עושים עם הנכסים שלהם דברים שונים, וזה משפיע על השווי ההוגן של הנכס".

אהוד: "שווי הוגן הוא מדד אובייקטיבי. זה לא משנה אם חברה א', חברה ב' או החברה שלי מחזיקה את הנכס – השווי ההוגן הוא באותה סכום".

נדרש:

חווה דעתך בנושא וקבע מי מהצדדים צודק.

(5) סכום בר השבה נקבע כגבוה מבין :

1. מחיר מכירה בניכוי עלויות מכירה.
2. שווי שימוש.

דני, החשב הכושל של חברת "הנביאים", מתלבט כיצד עליו לערוך את תזרים המזומנים של מכונה שברשות החברה לצורך בחינת הצורך בהכרה בירידת ערכה. המכונה צפויה להפיק הכנסות במשך 3 שנים ואז ניתן למכור אותה בשוק כערך גרט.

שיעור היוון :

ריבית לפני מס : 5%

ריבית אחר מס : 3%

עזור לו!

תזרים א' – התזרים לא משקלל תוכניות עתידיות של החברה ביחס לשיפוף המכונה :

<u>שנה 1</u>	<u>שנה 2</u>	<u>שנה 3</u>	
100	80	120	הכנסות
50	30	40	עלויות
15	15	15	ערך גרט
15	10	12	עלויות מימון
5	4	5	הוצאות מס

תזרים ב' – תזרים המשקלל תוכניות עתידיות של החברה לשפף את המכונה בעוד שנה. השיפוף צפוי לשפר את המכונה מאוד ולהגדיל את ההכנסות הצפויות :

<u>שנה 1</u>	<u>שנה 2</u>	<u>שנה 3</u>	
200	150	130	הכנסות
50	30	40	עלויות
15	15	15	ערך גרט
15	10	12	עלויות מימון
5	4	5	הוצאות מס

(6) האם כל הנכסים הינם בתחולת תקן חשבונאות בינלאומי מספר 36?

7) חברת היובל בדקה בתאריך המאזן וגילתה כי יש סימנים המצביעים על ירידת ערך של מכונת הייצור שלה. המכונה, שמוצגת בספרי החברה בסכום של 50, נבדקה ונמצא כי הסכום בר ההשבה שלה עומד על 30.

נדרש:

- א. רשום פקודת יומן בגין ירידת ערך (כולל סכומים).
- ב. רשום את פקודת היומן שתורשום החברה בשנה הבאה (ללא הסכומים).
הסבר כיצד עליך לחשב כל סכום במסגרת פקודת היומן.

8) ענה בקצרה:

האם ניתן לבטל הפרשה לירידת ערך שנרשמה בעבר למול רווח? במידה וניתן לבטל הפרשה לירידת ערך שהוכרה בעבר, מהו החסם העליון לסכום שניתן להכיר כרווח?

9) בהנחה כי בעבר הוכרה ירידת ערך, וכעת יש סימנים לעליית ערך: קבע כיצד נבחן מהו הסכום בו ניתן להכיר בעליית ערך של נכס.

10) ענה בקצרה:

- א. מהי בעיה במדידה של ירידת ערך לגבי סוגי נכסים מסוימים?
- ב. מהי יחידה מניבת מזומנים?
- ג. כיצד מודדים סכום בר השבה של יחידה מניבת מזומנים?
- ד. כיצד מייחסים ירידת ערך לנכסים שהם חלק מיחידה מניבת מזומנים?

11) חברת "אנרגי" בע"מ (להלן - "החברה") הוקמה ביום 1 בינואר 2000. החברה עוסקת בייצור חשמל באמצעות תחנת אנרגיה שהוקמה בדרום. החברה סיימה את הקמת תחנת האנרגיה ביום 1 בינואר 2002 והחלה בהפעלתה ביום זה. עלות תחנת האנרגיה הסתכמה ב-350,000 ₪. תחנת האנרגיה מופחתת בשיטת הקו הישר על פני 10 שנים.

נתונים נוספים:

- א. ערך הגרט הניתן למימוש בתום חיי הנכס הוערך בסכום של 13,000 ₪. הניחו כי אומדן ערך הגרט בתום כל שנה לא השתנה.
- ב. בשנת 2006, עקב השיפור במצב הביטחוני, נכנס מתחרה משמעותי לתחום אספקת החשמל בדרום ולפיכך חלה ירידה חדה במכירות החברה.
- ג. להלן נתונים (ב-₪) מתון תחזית תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים מהפעלת תחנת האנרגיה ליום 31 בדצמבר 2006:

2011	2010	2009	2008	2007	
134,000	136,000	137,000	140,000	138,000	תקבולים
100,500	102,000	102,750	105,000	103,500	תשלומים
(2,500)	(2,500)	(2,500)	(2,500)	(2,500)	עלויות מימון (2)
(5,220)	(5,060)	(5,800)	(5,430)	(5,600)	מיסים על הכנסה

- (1) הניחו כי תזרימי המזומנים נטו מתקבלים בתום כל שנה.
 (2) עלויות המימון מתייחסות להלוואה שהתקבלה למימון הקמת תחנת האנרגיה.
 ד. בשנת 2007 לא התקיימו סימנים המצביעים על ירידת ערך נוספת של תחנת האנרגיה או סימנים המצביעים על כן שההפסד מירידת ערך של תחנת האנרגיה, במידה והוכר בשנים קודמות, אינו קיים עוד, או קטן.
 ה. ביום 30 בדצמבר 2008 המתחרה של החברה בדרום פשט את הרגל. בהתאם לאמור, ערכה החברה תחזית (ב-ש) לרווח הצפוי מהפעלת תחנת האנרגיה כדלקמן (1):

2011	2010	2009	
38,300	37,600	37,150	תקבולים נטו
(2,500)	(2,500)	(2,500)	עלויות מימון (2)
(2,220)	(2,060)	(1,800)	מיסים על הכנסה

- (1) הניחו כי תזרימי המזומנים נטו מתקבלים בתום כל שנה.
 (2) עלויות המימון מתייחסות להלוואה שהתקבלה למימון הקמת תחנת האנרגיה.
 ו. להלן מחירי המכירה נטו של המכונה, כפי שהוערכו על ידי שמאי (ב-ש):
 31 בדצמבר 2006 : 140,000.
 31 בדצמבר 2008 : 110,000.
 ז. שיעור הריבית להיוון לפני מיסים הינו 5% .
 שיעור ההיוון אחרי מיסים הינו 3%.

מהו הערך בספרים של תחנת האנרגיה, כפי שיוצג במאזן חברת "אנרגי" בע"מ ליום 31 בדצמבר 2006?

- א. 140,000.
 ב. 148,410.
 ג. 157,942.
 ד. 158,595.
 ה. 181,500.

בהנחה שסכום בר ההשבה ליום 31 בדצמבר 2006 הינו 140,000 ₪, לכמה יסתכמו הוצאות הפחתת התחנה (והשפעת ירידת/עליית הערך, אם בכלל) כפי שיכללו בדוח רווח והפסד של חברת "אנרגי" בע"מ, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007?

- א. 10,524.
 ב. 25,400.
 ג. 28,000.
 ד. 29,119.
 ה. 33,700.

בהנחה שסכום בר ההשבה ליום 31 בדצמבר 2006 הינו 181,500 ₪, מהו הערך בספרים של תחנת האנרגיה, כפי שיוצג במאזן חברת "אנרגי" בע"מ ליום 31 בדצמבר 2008?

- א. 105,000.
- ב. 110,000.
- ג. 112,735.
- ד. 113,800.
- ה. 114,100.

12) חברת "עידו" בע"מ (להלן - "החברה") הוקמה ביום 1 בינואר 2004 ועוסקת בייצור תחליפי חלב. ביום הקמתה רכשה החברה מכונה בעלות של 800,000 ₪. המכונה מופחתת בשיטת הקו הישר על פני 8 שנים וערך הגרט שלה הוערך בסכום של 75,000 ₪.

נתונים נוספים:

- בשנת 2006 נכנסו מתחרים חדשים לשוק ולפיכך חלה ירידה חדה במכירות החברה.
- להלן תחזית תזרימי המזומנים נטו הצפויים מהפעלת המכונה לאורך חייה השימושיים ליום 31 בדצמבר 2006 (ב-₪):

2011	2010	2009	2008	2007	
202,000	223,000	216,000	232,000	225,000	הכנסות
(105,000)	(128,000)	(118,000)	(124,000)	(112,000)	הוצאות
(24,250)	(23,750)	(25,480)	(29,160)	(31,640)	מיסים על הכנסה

- הניחו כי תזרימי המזומנים מתהווים בתום כל שנה.
- מחיר המכירה נטו של המכונה ליום 31 בדצמבר 2006, כפי שהוערך על ידי שמאי, הינו 460,000 ₪.
- הריבית להיוון לפני מיסים הינה 6%, הריבית להיוון לאחר מיסים הינה 5%.
  - שיעורי המס הידועים ליום 31 בדצמבר 2006 הינם כדלקמן:

שנה	שיעור המס
עד וכולל 2006	29%
2007	28%
2008	27%
2009	26%
2010	25%

- החברה מיישמת את הוראות תקן חשבונאות מספר 15 בדבר ירידת ערך נכסים.

- לצורכי רשויות המס, המכונה מופחתת באופן זהה לספרים (קו ישר על פני 8 שנים וערך הגרט הוערך בסכום של 75,000 ₪). שלטונות המס אינם מכירים בירידת ערך נכסים.

מהו הערך בספרים של המכונה, כפי שיוצג במאזן חברת "עידו" בע"מ, ליום 31 בדצמבר 2006?

- א. 382,499 ₪.
- ב. 528,125 ₪.
- ג. 460,000 ₪.
- ד. 488,783 ₪.
- ה. 432,479 ₪.

בהנחה שהסכום בר ההשבה ליום 31 בדצמבר 2006 הינו 492,000 שקלים, מהי יתרת נכס/(התחייבות) המיסים הנדחים בגין המכונה, כפי שתוצג במאזן חברת "עידו" בע"מ, ליום 31 בדצמבר 2006?

- א. התחייבות מיסים נדחים 9,031 ₪.
- ב. נכס מס נדחה 9,465 ₪.
- ג. נכס מס נדחה 10,308 ₪.
- ד. נכס מס נדחה 3,729 ₪.
- ה. התחייבות מיסים נדחים 9,754 ₪.

הניחו כי בשנת 2008 התקיימו סממנים לעליית ערך וכי הסכום בר ההשבה לימים 31 בדצמבר 2006 ו-31 בדצמבר 2008 הינו 485,000 ו-330,000, בהתאמה. בכמה יסתכמו הוצאות הפחתת המכונה והשפעת ירידת/עליית הערך (אם בכלל) בדוח רווח והפסד של חברת "עידו" בע"מ, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008?

- א. 97,000 ₪.
- ב. 90,625 ₪.
- ג. 65,500 ₪.
- ד. 73,000 ₪.
- ה. 82,000 ₪.

13 חברת "מיץ-לי" בע"מ (להלן – "החברה") העוסקת בייצור תרכיזים למשקאות קלים, הוקמה ביום 1 בינואר 2005. החברה רכשה ביום הקמתה מכונה לייצור תרכיזים בעלות של 150,000 ₪. אורך החיים השימושיים של המכונה הוא 7 שנים והיא מופחתת בשיטת הקו הישר. ערך הגרט הניתן למימוש בתום חיי הנכס הוערך בסכום של 15,000 ₪. נתונים נוספים:

בעקבות המשבר הכלכלי בעולם חלה ירידת במכירות החברה במהלך שנת 2006. להלן נתונים לגבי תחזית תזרימי המזומנים נטו הצפויים מהפעלת המכונה ליום 31 בדצמבר 2006:

2011	2010	2009	2008	2007	
33,050	34,100	35,100	36,400	37,000	הכנסות (₪)
(13,700)	(13,100)	(12,000)	(11,300)	(11,000)	הוצאות בייצור (₪)
(2,160)	(1,950)	(2,520)	(2,850)	(2,850)	הוצאות מימון (₪)
7.5%	7.5%	7.5%	7.5%	7.5%	שיעור ריבית להיוון לפני מיסים
5.5%	5.5%	5.5%	5.5%	5.5%	שיעור ריבית להיוון לאחר מס

הניחו כי ההכנסות וההוצאות בגין המכונה מתקבלות בתום כל שנה. מחיר המכירה נטו של המכונה, כפי שהוערך על ידי שמאי ליום 31 בדצמבר 2006, הינו 103,205 ₪.

הניחו כי במידה וחלה ירידת ערך, ערך הגרט אינו נפגם. במהלך שנת 2007 לא התקיימו סימנים המצביעים על ירידת ערך אפשרית של המכונה, או סימנים המצביעים על כך שההפסד מירידת הערך של המכונה, במידה והוכר בשנים קודמות, אינו קיים עוד או קטן. שיעור מס חברות הינו 27%. החברה מיישמת את מודל העלות לרכוש קבוע שברשותה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 16. החברה מיישמת את תקן חשבונאות בינלאומי מספר 36 בדבר ירידת ערך נכסים.

מה הערך בספרים נטו של המכונה, כפי שיוצג במאזן חברת "מיץ ליי" בע"מ ליום 31 בדצמבר 2006?

- א. 96,429 ₪.
- ב. 103,205 ₪.
- ג. 104,152 ₪.
- ד. 111,429 ₪.
- ה. 123,727 ₪.

בהנחה שהסכום בר ההשבה ליום 31 בדצמבר 2006 הינו 105,000 ₪, בכמה תסתכמנה הוצאות הפחתת המכונה (והשפעת ירידת/עליית הערך אם בכלל) כפי שתיכללנה בדוח רווח והפסד של חברת "מיץ-ליי" בע"מ לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007?

- א. 18,000 ₪.
- ב. 18,368 ₪.
- ג. 19,285 ₪.
- ד. 20,000 ₪.
- ה. 21,000 ₪.

בהנחה שהסכום בר ההשבה ליום 31 בדצמבר 2006 הינו 105,000 ש"ח, מהי יתרת המס הנדחה בגין המכונה, כפי שתוצג במאזן חברת "מיץ-לי" בע"מ ליום 31 בדצמבר 2007?

- א. 1,389 ₪.
- ב. 1,736 ₪.
- ג. 2,387 ₪.
- ד. 5,143 ₪.
- ה. 6,429 ₪.

הניחו כי התקיימו סימנים לירידת ערך בשנים 2008 ו-2009 וכי הסכום בר ההשבה לימים 31 בדצמבר 2008 ו-2009 הינו מחיר המכירה נטו, ומחירי המכירה נטו לימים אלה הם 70,000 ₪ ו-50,000 ₪ בהתאמה. בכמה תסתכמנה הוצאות הפחתת המכונה (והשפעת ירידת/עליית הערך אם בכלל) כפי שתיכללנה בדוח רווח והפסד של חברת "מיץ-לי" בע"מ לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009?

- א. 18,334 ₪.
- ב. 19,286 ₪.
- ג. 20,000 ₪.
- ד. 21,904 ₪.
- ה. 33,571 ₪.

14) חברת "ברקת" בע"מ (להלן - "החברה") הוקמה ביום 1 ביולי 2002 במטרה לייצר ולשווק מוצרי קוסמטיקה. ביום 31 במרץ 2003 רכשה החברה מכונות ייצור בסך כולל של 1 מיליון ₪. ערך הגרט של המכונות ליום הרכישה מוערך ב-50,000 ₪. החברה מפחיתה את המכונות בקו ישר על פני 5 שנים. המכונות החלו לפעול ביום 1 באפריל 2003.

נתונים נוספים:

- בחודש דצמבר 2003 התפרסמו תוצאות מחקר, בעקבותיו אסר מכוון התקנים על שימוש בחומו גלם המהווה את חומר הגלם העיקרי המשמש בייצור מוצרי הקוסמטיקה. החברה החליפה מיידית את חומר הגלם בחומר גלם אחר, אשר עלותו גבוהה באופן משמעותי.

כתוצאה מכך, ביום 31.12.03 התכנס דירקטוריון החברה ועדכן את הרווח התפעולי שיופק מן המכונות לשנים הקרובות (הניחו כי כל ההכנסות וההוצאות הכלולות ברווח התפעולי, למעט הוצאות הפחת, הינן במזומן ומתהוות בסוף כל תקופה):

<u>שנה</u>	<u>רווח תפעולי (₪)</u>	<u>הערות</u>
2004	45,000	
2005	35,000	
2006	30,000	
2007	25,000	
2008	8,000	תקופה 01.01.08-31.03.08

הנהלת חברת "ברקת" בע"מ מעריכה כי המכונות יימכרו תמורת 50,000 ₪ בתום תקופת אורך חייהן.

- לקראת סוף שנת 2004 השקיעו מדעני החברה מאמצים רבים במציאת תחליפים זולים יותר לחומר הגלם. לקראת סוף שנת 2005 הושק בהצלחה חומר גלם חילופי זול יותר, אשר צפוי לשמש בייצור מוצרי החברה. דירקטוריון החברה התכנס ביום 31.12.05 ודיווח על הצלחה זו. כמו כן הציג דירקטוריון החברה את הרווח התפעולי המעודכן שיופק ממכונות הייצור, המשקף את ההטבה הצפויה בתוצאות (הניחו כי כל ההכנסות וההוצאות הכלולות ברווח התפעולי, למעט הוצאות הפחת, הינן במזומן ומתהוות בסוף כל תקופה):

<u>שנה</u>	<u>רווח תפעולי (₪)</u>	<u>הערות</u>
2007	120,000	
2007	150,000	
2008	50,000	תקופה 01.01.08-31.03.08

הנהלת חברת "ברקת" בע"מ מעריכה כי המכונות יימכרו תמורת 50,000 ₪ בתום תקופת אורך חייהן.

- להלן מחירי המכירה של מכונות הייצור, כפי שהוערכו על יד שמאי בכל מועד. הניחו כי עלויות המימוש מהוות 1.5% ממחיר המכירה הנקוב:

<u>שנה</u>	<u>רווח תפעולי (₪)</u>
31.12.03	812,183
31.12.04	700,000
31.12.05	500,000

- שיעור הריבית במשק הינו 7% אחרי מס ו-10% לפני מס.

מהו הערך הפנקסני של המכונות כפי שיוצג במאזן חברת "ברקת" ליום 31 בדצמבר 2003?

- א. ₪ 777,230
- ב. ₪ 782,035
- ג. ₪ 790,000
- ד. ₪ 800,000
- ה. ₪ 857,500

בהנחה שהסכום בר ההשבה של המכונות ליום 31 בדצמבר 2003 הינו ₪ 800,000, מהו הערך הפנקסני של המכונות כפי שיוצג במאזן חברת "ברקת" ליום 31 בדצמבר 2004?

- א. ₪ 573,525
- ב. ₪ 610,000
- ג. ₪ 611,765
- ד. ₪ 617,500
- ה. ₪ 623,530

בהנחה שהסכום בר ההשבה של המכונות ליום 31 בדצמבר 2003 הינו ₪ 800,000, לכמה תסתכמנה הוצאות הפחתת המכונות והשפעת ירידת הערך (אם בכלל) בדוח רווח והפסד של חברת "ברקת" לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2005?

- א. ₪ 146,030
- ב. ₪ 176,741
- ג. ₪ 190,000
- ד. ₪ 201,070
- ה. ₪ 206,912

15) חברת "נועה" בע"מ (להלן - "החברה") הוקמה ביום 1 בינואר 2008 ועוסקת בייצור חטיפי שוקולד. ביום הקמתה רכשה החברה מכונה בעלות של ₪ 60,000. אורך חייה השימושיים של המכונה הינו 8 שנים והיא מופחתת בשיטת הקו הישר. ערך השייר של המכונה הוערך ב-8,000 ₪. אומדן ערך השייר ואומדן אורך החיים השימושי של המכונה לא השתנו עד ליום 31 בדצמבר 2011.

נתונים נוספים :

- בשנת 2010 נכנסו מתחרים חדשים לשוק ולפיכך חלה ירידה חדה במכירות החברה.
- להלן תחזית תזרימי המזומנים נטו הצפויים מהפעלת המכונה ליום 31 בדצמבר 2010 במצבה הנוכחי :

2015	2014	2013	2012	2011	
16,000	18,000	18,000	20,000	20,000	הכנסות
(10,800)	(11,700)	(13,100)	(12,100)	(11,520)	הוצאות בייצור
(2,280)	(2,160)	(1,950)	(2,520)	(2,850)	הוצאות מימון

- ביום 31 בדצמבר 2010 קיבל הדירקטוריון את המלצת מהנדס החברה לפיה תשופץ המכונה בסוף שנת 2012 בסכום כולל של 9,000 ₪. שיפוך זה יאפשר להגדיל את תפוקת המכונה משנת 2013 ועד תום חיי המכונה ב-30%, ובמקביל ייווצר גידול בשיעור זהה בהכנסות השנתיות ממכונה זו. ההוצאות הן הוצאות קבועות ולא צפוי בהן שינוי לאור הגידול בהכנסות.
- מחיר המכירה נטו של המכונה, כפי שהוערך על ידי שמאי ליום 31 בדצמבר 2010, הינו 34,000 ₪.
- בשנת 2011 לא התקיימו סימנים המצביעים על ירידת ערך אפשרית של המכונה, או סימנים המצביעים על כך שההפסד מירידת ערך של המכונה, במידה והוכר בשנים קודמות, אינו קיים עוד, או קטן.
- שיעור הריבית להיוון תזרימי מזומנים לפני מיסים הינו 5% ושיעור הריבית להיוון תזרימי מזומנים אחרי מיסים הינו 4%.
- הניחו תזרימי מזומנים נטו מתהווים בתום כל שנה.
- שיעור המס החל על החברה הינו 20%.
- החברה מיישמת את הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 36 בדבר ירידת ערך נכסים.

מהו הערך לפיו תוצג המכונה במאזן החברה ליום 31 בדצמבר 2010?

- א. 24,752 ₪.
- ב. 28,732 ₪.
- ג. 34,000 ₪.
- ד. 35,000 ₪.
- ה. 40,500 ₪.

בהנחה שסכום בר ההשבה של המכונה ליום 31 בדצמבר 2010 הינו 36,500 ₪, בכמה תסתכמנה הוצאות הפחתת המכונה, כפי שתיכללנה בדוח רווח והפסד של החברה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011?

- א. 3,685 ₪.
- ב. 3,933 ₪.
- ג. 4,485 ₪.
- ד. 5,133 ₪.
- ה. 5,700 ₪.

הניחו כי תקופת ההפחתה, שיטת ההפחתה וערך השייר זהים לצורכי מס. מס הכנסה לא מתיר לקזז מההכנסה החייבת הפסד מירידת ערך אלא במימוש המכונה. בנוסף הניחו כי הסכום בר ההשבה ליום 31 בדצמבר 2010 הינו 36,500 ₪.

מהי יתרת המס הנדחה בגין המכונה, כפי שתוצג במאזן החברה ליום 31 בדצמבר 2011?

- א. 640 ₪.
- ב. 730 ₪.
- ג. 800 ₪.
- ד. 880 ₪.
- ה. 1,100 ₪.

- 16** חברת שלוק בע"מ (להלן – "החברה") עוסקת בייצור בקבוקי פלסטיק ובקבוקים קלים. לחברה שני מפעלים, האחד לייצור בקבוקי הפלסטיק והשני לייצור המשקאות הקלים. חומר האריזה המהותי המשמש את המשקאות הקלים הינו בקבוקי פלסטיק הנרכשים ממפעל בקבוקי הפלסטיק שברשות החברה. 100% מהתוצרת הסופית של מפעל בקבוקי הפלסטיק נמכרת למפעל המשקאות הקלים.
- בבקבוקי הפלסטיק נמכרים למפעל המשקאות הקלים במחיר העברה שמותיר רווח למפעל בקבוקי הפלסטיק.
- לצורכי בדיקת הצורך בירידת ערך נכסי החברה, טוען רואה החשבון של החברה כי מפעל בקבוקי הפלסטיק הוא יחידה מניבת מזומנים. איזו מהטענות הבאות נכונה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 36 בדבר ירידת ערך נכסים?
- א. רואה החשבון של החברה טועה, כי שני המפעלים מנוהלים ביחד, תחת אותה חברה.
  - ב. תקן חשבונאות בינלאומי מספר 36 אינו עוסק בירידת ערך נכסים המשמשים את תהליך הייצור לשלב הביניים.
  - ג. אם לבקבוקי הפלסטיק קיים שוק פעיל – רואה החשבון של החברה צודק.
  - ד. תשובות א' ו-ב' נכונות.
  - ה. כל הטענות הנ"ל שגויות.

- 17** להלן שלושה משפטים המתייחסים ליחידה מניבת - מזומנים :
- I. אם לא ניתן לקבוע את הסכום בר ההשבה לנכס בודד, ישות מזהה את הצירוף הגדול ביותר של נכסים, המפיק תזרימי מזומנים חיוביים בלתי תלויים בעיקרם.
  - II. אם קיים שוק פעיל למוצרים המיוצרים על ידי נכס או על ידי קבוצת נכסים, נכס זה או קבוצת נכסים זו יזוהו כיחידה מניבת מזומנים, גם אם חלק או כל המוצרים הם לשימוש פנימי.
  - III. יחידות מניבות - מזומנים צריכות להיות מזהות באופן עקבי מתקופה לתקופה לאותם נכסים או סוגי נכסים, אלא אם קיימת הצדקה לשינוי.

איזה/אילו מהמשפטים לעיל נכון/ים בהתאם להנחיות תקן חשבונאות
בינלאומי מספר 36 בדבר ירידת ערך נכסים?

- א. רק משפט I.
- ב. רק משפט II.
- ג. רק משפט III.
- ד. רק משפטים I ו-III.
- ה. רק משפטים II ו-III.

בעיות מדידה בחשבונאות א'

פרק 2 - מענק השקעה

תוכן העניינים

1. כללי 14

מענק השקעה

שאלות

(1) מדינת ישראל נוהגת להעניק סיוע לחברות אשר מקימות עסקים בדרום הארץ. הסיוע מתבטא במגוון אופנים: החל מהחזר בגין הוצאות, תוספת להכנסות או מענקים ספציפיים בגין נכסים הנרכשים על ידי החברות.

נדרש:

- א. מהם התנאים הבסיסיים להכרה במענק ממשלתי?
- ב. מנה 4 סוגי מענקים ממשלתיים.

(2) מדינת ישראל החליטה לאחרונה להעניק 300 שקלים לחברות אשר ירכשו נכסים שיוצרו במדינת ישראל, בסכום הגבוה מ-1,000. אורך חיי הנכסים: 10 שנים.

תקן חשבונאות בינלאומי מספר 20 מתיר לחברות לבחור אחת מבין שתי אפשרויות לטיפול במענק המתייחס לנכס ספציפי:

1. הכרה במענק כהכנסה נדחית.
2. הכרה במענק בקיזוז מן הנכס.

לגבי כל שיטה, נדרש:

- א. רשום את פקודת היומן ביום קבלת המענק.
- ב. רשום פקודת יומן המתייחס לנכס ולמענק ההשקעה כעבור שנה אחת.
- ג. הצג את השפעת הטיפול החשבונאי לפי השיטות השונות על הדוחות הכספיים של חברות אשר מקבלות את מענק ההשקעה.

(3) לאחרונה קיבלה חברת תעופה חדשה, "שמייס כחולים", את הזכות לנחות בנמל תעופה אל-על בחינם. מדינת ישראל העניק זכות זו לחברה על מנת לעודד תחרות בתחום זה. אילו הייתה נדרשת החברה לשלם למדינה בעבור זכות זה, השווי ההוגן של הזכות היה מסתכם ל-100,000 שקלים. כמו כן, קיבלה החברה קרקע במתנה בסמוך לשדה התעופה. שווי ההוגן של הקרקע: 5,000.

נדרש:

הצג את החלופות השונות לטיפול חשבונאי בזכות שהוענקה לחברה.

נדרש: (4)

- הצג בקצרה את הטיפול החשבונאי בסוגים השונים של מענקי ממשלה הבאים:
- א. מענק ממשלתי המתייחס להכנסה.
- ב. מענק ממשלתי שהוא פיצוי בגין הפסדים או הוצאות.

(5) מדינת ישראל קובעת תנאים נוקשים לקבלת מענק ממשלתי. לעיתים, ישות מקבלת מענק ממשלתי, אך נדרשת להחזיר את חלקו, או את כולו, כאשר מתברר בהמשך כי התנאים לקבלת המענק לא הושלמו.

נדרש:

- א. קבע את הטיפול החשבונאי בהחזר ממשלתי המתייחס ל- מענק ממשלתי אשר התקבל בגין הכנסה.
- ב. מענק ממשלתי אשר התקבל בגין נכס (הבחן בין הכרה במענק לפי שיטת ההכנסה הנדחית או לפי שיטת קיזוז מהנכס).

(6) דון בקצרה בסוגיות הבאות:

- א. הטיפול החשבונאי בסיוע ממשלתי שהוא מתן הלוואה בריבית נמוכה מריבית השוק.
- ב. מועד ההכרה במענק ממשלתי (שמירה על עיקרון ההקבלה).
- ג. הגדרה של מענק ממשלתי: דגשים.
- ד. חשבונאות על בסיס צבירה ולא על בסיס מזומן: מענק השקעה.

(7) חברת "השקעות בדרום" הינה חברה המבצעת השקעות בדרום הארץ. החברה פנתה לממשלת ישראל בבקשה לקבל מענק השקעה ביחס למכונה אשר רכשה בסכום של 100 שקלים. החברה מתכוונת להכיר במענק באופן של קיזוז מן הנכס. ביום 01.01.2010 החברה כאמור רכשה מכונה בסכום של 100 שקלים. ביום 30.06.2010 החברה קיבלה מכתב בו נאמר כי היא זכאית לקבל מענק השקעה ביחס למכונה בסך 20 שקלים. ביום 31.12.2011 התברר כי החברה תקבל 10 שקלים בלבד בגין מענק ההשקעה.

נדרשים:

- א. הצג בקצרה את הטיפול החשבונאי במענק השקעה לפי שיטת "קיזוז מן הנכס": השפעה על דוחות כספיים, האופן שבו מוכר מענק ההשקעה.
- ב. האם ניתן להכיר במענק השקעה רק כאשר זה מתקבל במזומן?
- ג. הסבר את הטכניקה הכרוכה בעבודה בתרגיל הכולל מענק השקעה לפי שיטה זו. הרחב אודות הטיפול החשבונאי הנדרש כאשר מתברר כי החברה אינה זכאית לקבל את המענק.
- ד. רשום פקודות יומן לתאריכים: 01.01.2010, 30.06.2010, 31.12.2010 ו- 31.12.2011.

8) חברת "רועי" בע"מ (להלן "החברה") רכשה ביום 1 במרץ 2005 מכונה בעלות של 680,000 ₪. המכונה מופחתת בשיטת הקו הישר על פני 8 שנים. ערך הגרט שהוערך ביום הרכישה הינו 80,000 ₪.

החברה בחרה להציג את המכונה בספרים לפי מודל העלות. ביום 1 ביולי 2006 קיבלה החברה זכאות למענק השקעה בסך 25% מעלות רכישת המכונה. במהלך שנת 2008 הפרה החברה את התנאים שזיכו אותה במענק ונאלצה להחזיר את כל המענק בתום שנת 2008. עד לתום שנת 2007 לא צפתה החברה כי היא תיאלץ להחזיר את המענק. החברה טיפלה במענק בהתאם להוראות גילוי דעת מספר 35 של לשכת רואי החשבון בישראל.

מהי העלות המופחתת של המכונה, כפי שתוצג במאזן חברת "רועי" בע"מ, ליום 31 בדצמבר 2006?

- א. 372,500.
- ב. 385,250.
- ג. 463,125.
- ד. 542,500.
- ה. 555,250.

מהן סך הוצאות הפחת בגין המכונה, כפי שתיכללנה בדוח רווח והפסד של חברת "רועי" בע"מ לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008?

- א. 38,250.
- ב. 62,250.
- ג. 62,500.
- ד. 75,000.
- ה. 113,250.

9) חברת "רפואת חירוס" בע"מ (להלן - "החברה") הוקמה ביום 1 באוקטובר 2006. להלן נתונים בדבר הציוד הרפואי של החברה:

3. ביום 1 בינואר 2007 רכשה החברה ציוד רפואי בעלות כוללת של 240,000 ₪.
4. הציוד הרפואי מופחת בשיטת הקו הישר על פני 12 שנים. לציוד הרפואי ערך שיר כולל בסך 8,000 ₪.
5. ביום 1 ביוני 2007, קיבלה החברה זכאות ממרכז ההשקעות למענק השקעה בגובה של 10% מעלות הציוד הרפואי. המענק התקבל ב-1 בספטמבר 2007.
6. ביום 1 באוקטובר 2009, התברר שהחברה אינה מסיימת את מלוא התנאים שזיכו אותה במענק ולכן המענק לו היא זכאית הינו בגובה של 5% מהעלות המקורית של הציוד הרפואי בלבד (במקום 10% מעלות הציוד שאושרו בעבר). החברה החזירה בפועל את סכום המענק העודף שקיבלה, בתוספת ריבית (פשוטה) בשיעור של 6% לשנה, החל ממועד קבלת המענק ועד למועד החזרתו, ביום 31 בדצמבר 2009.

7. החברה מיישמת את מודל העלות בקשר עם הציוד הרפואי שברשותה.

8. החברה נוהגת לנכות את המענק מהנכס כדי להגיע לער* בספרים של הנכס (בנטו).

מהי סך ההשפעה של הציוד הרפואי על דוח רווח והפסד של החברה, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007?

- א. 18,000 ₪.
- ב. 18,125 ₪.
- ג. 18,500 ₪.
- ד. 18,729 ₪.
- ה. 20,000 ₪.

הניחו כי העלות המופחתת של הציוד הרפואי, כפי שהוצג במאזן של החברה ליום 31 בדצמבר 2008, הינה 180,614 ₪.

מהי סך ההשפעה של הציוד הרפואי על דוח רווח והפסד של החברה, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009?

- א. 18,297 ₪.
- ב. 18,941 ₪.
- ג. 19,938 ₪.
- ד. 21,618 ₪.
- ה. 21,680 ₪.

מהן סך הוצאות הפחת בגין הציוד הרפואי, כפי שייכללו בדוח רווח והפסד של החברה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010?

- א. 18,297 ₪.
- ב. 18,988 ₪.
- ג. 19,333 ₪.
- ד. 19,938 ₪.
- ה. 20,000 ₪.

אילו הייתה החברה רושמת את המענק בספריה כהכנסה נדחית בגין המענק (בברוטו), מהי סך ההשפעה של הציוד הרפואי על דוח רווח והפסד של החברה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007?

- א. 18,000 ₪.
- ב. 18,125 ₪.
- ג. 18,500 ₪.
- ד. 18,729 ₪.
- ה. 19,333 ₪.

בעיות מדידה בחשבונאות א'

פרק 3 - נכסים בלתי מוחשיים IAS38

תוכן העניינים

1. כללי 18

נכסים בלתי מוחשיים IAS38

שאלות

- (1) נכס בלתי מוחשי מוגדר כ"נכס לא כספי, ניתן לזיהוי וחסר מהות פיזית".
 א. מהם התנאים לכך שנכס בלתי מוחשי יוגדר כ"ניתן לזיהוי"?
 ב. מהם התנאים להכרה בנכס בלתי מוחשי?
- (2) תקן חשבונאות בינלאומי מספר 38 מבצע הבחנה בגין שתי סוגים של נכסים בלתי מוחשיים: כזה שפותח על ידי הישות (פותר פנימית) וכזה שנרכש מחיצוניים. מדוע התקן מבצע הבחנה בין נכס בלתי מוחשי שיוצר פנימית וכזה שנרכש מחיצוניים?
- (3) כאשר ישות מפתחת נכס בלתי מוחשי, יש לבצע הבחנה בין שתי שלבים:
 א. מהם השלבים השונים במסגרת פיתוח נכס בלתי מוחשי?
 ב. מהם מאפייני כל שלב במסגרת פיתוח נכס בלתי מוחשי?
 ג. מדוע מבצעים הבחנה בין השלבים השונים?
 ד. מהו השפעת כל שלב על דוח רווח והפסד והמאזן?
 ה. מתי נעבור משלב אחד לשלב השני?
- (4) התקן מאפשר לישות לבחור אחת מבין שתי שיטות לטיפול בנכס בלתי מוחשי.
 א. מהן השיטות?
 ב. האם קיים הבדל בגין השיטות כפי שמתיר 38 לעומת השיטות כפי שמתיר 16.
- (5) האם עומד הצורך לבצע הפחתה שיטתית של נכס בלתי מוחשי?
- (6) האם קיים ערך שייר (גרט) לנכס בלתי מוחשי?
- (7) להלן 3 היגדים בנושא נכסים בלתי מוחשיים:
 I. העלות של נכס בלתי מוחשי אשר נוצר פנימית הוא סכום היציאות המתהוות מתחילת השנה שבה הנכס הבלתי מוחשי מקיים לראשונה את הקריטריונים להכרה.
 II. נכס בלתי מוחשי הנובע ממחקר (או משלב המחקר של פרויקט פנימי) לא יוכר. יציאה בגין מחקר (או משלב המחקר של פרויקט פנימי) תוכר כהוצאה בעת התהוותה, אלא אם כן בשלב המחקר של פרויקט פנימי, ישות יכולה להוכיח שקיים נכס בלתי מוחשי אשר יפיק הטבות כלכליות עתידיות צפויות.
 III. מותגים, זכויות הוצאה לאור, רשימת לקוחות ופריטים דומים במהותם, אשר נוצרו פנימית, לא יוכרו כנכסים בלתי מוחשיים.

איזה/אילו מההיגדים לעיל נכון/ים בהתאם להנחיות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 38 בדבר נכסים בלתי מוחשיים?

- א. רק היגד I.
- ב. רק היגד II.
- ג. רק היגד III.
- ד. היגדים I ו-II.
- ה. היגדים I ו-III.

(8) להלן שלושה משפטים בנושא נכסים בלתי מוחשיים :

I. עלויות אשר לא ניתן לייחסן לשלב המחקר או לשלב הפיתוח, תיזקפנה לדוח רווח והפסד.

II. ביישום מודל הערכה מחדש, נכס בלתי מוחשי יוצג בסכום משוערך שהוא השווי ההוגן, כאשר השווי ההוגן ייקבע בהתייחס רק לשוק פעיל.

III. נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר, לא יופחת באופן שיטתי.

איזה/אילו מהמשפטים לעיל נכון/ים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 38 בדבר נכסים בלתי מוחשיים?

- א. רק משפטים I ו-II.
- ב. רק משפטים I ו-III.
- ג. רק משפט I.
- ד. כל המשפטים.
- ה. רק משפט III.

(9) להלן שלושה משפטים בנושא נכסים בלתי מוחשיים :

I. לאחר ההכרה הראשונית ניתן להציג נכס בלתי מוחשי בסכום משוערך, שהוא שווי ההוגן בהתייחס לשוק פעיל בלבד.

II. יציאה עוקבת בגין מותגים וזכויות הוצאה לאור (שנרכשו מחיצוניים או אשר נוצרו פנימית) יוכרו כנכסים בלתי מוחשיים בעת התהוותה.

III. יציאה בגין פריט גלתי מוחשי שהוכרה לראשונה כהוצאה, לא תוכר בחלק מהעלות של נכס בלתי מוחשי במועד מאוחר יותר.

איזה/אילו מהמשפטים לעיל נכון/ים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 38 בדבר נכסים בלתי מוחשיים?

- א. כל המשפטים נכונים.
- ב. רק המשפטים I ו-III.
- ג. רק משפטים I ו-II.
- ד. רק משפט III.
- ה. רק משפט I.

10 תקן בינלאומי מספר 38 הדן בנכסים בלתי מוחשיים, קובע את הקריטריונים להכרה בנכס בלתי מוחשי וכיצד יש למדוד את ערכו בספרים.

להלן ארבעה היגדים באשר להכרה ומדידה של נכס בלתי מוחשי:

- I. ניתן להכיר במוניטין שנוצר פנימית בישות רק אם הוא ניתן למדידה באופן מהימן.
- II. מותג אשר נוצר פנימית ביישות, בשונה ממוניטין, יכול להיות מוכר כנכס בלתי מוחשי, משום שניתן לזהות אותו ביחס לפיתוח שאליו הוא שייך.
- III. העלות של נכס בלתי מוחשי, אשר נוצר פנימית, הוא סכום העלויות הישירות והכשרת עובדים לתפעול הנכס, שהתהוו מהמועד שבו הנכס הבלתי מוחשי מקיים את הקריטריונים להכרה כנכס ועד לשימוש בו.
- IV. אם ישות אינה יכולה להבדיל בין שלב המחקר לשלב הפיתוח של פרויקט פנימי ליצירת נכס בלתי מוחשי, היישות מטפלת ביציאה בגין פרויקט זה כאילו התהוותה בשלב המחקר בלבד.

איזה/אילו מהמשפטים נכון/ים בהתאם להנחיות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 38 בדבר נכסים בלתי מוחשיים?

- א. רק משפט I.
- ב. רק משפט II.
- ג. רק משפט III.
- ד. רק משפט IV.
- ה. רק משפטים II ו-III.

11 חברה "לוסט-טורר-דבאי" זכתה במרכז בלעדי להפעלת קו רכבת מחיפה לתל אביב. החברה תשלם 100 שקלים מידי שנה, לתקופה של 10 שנים. עם תום התקופה, החברה יכולה לחדש את הזיכיון הבלעדי ללא תמורה. לדעת החברה, צפוי לה הטבות כלכליות כתוצאה מהפעלת קו הרכבת לתקופה בלתי מוגבלת.

נדרש:

לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 38:

- א. האם הזכות הבלעדית להפעלת קו הרכבת היא בגדר נכס בלתי מוחשי?
- ב. הנחה: קו הרכבת הוא בגדר נכס בלתי מוחשי. האם יש להפחית נכס בלתי מוחשי זה?
- ג. הנחה: קו הרכבת הוא בגדר נכס בלתי מוחשי. עם זאת, בתום התקופה אין וודאות לכך שניתן יהיה לחדש את הזיכיון. במידה וניתן יהיה לחדשו, הדבר יהיה כרוך בעלות משמעותית. האם יש להפחית נכס בלתי מוחשי זה?

12) חברת ההיי טק "אקזיט לכולם" מבצעת פעילות מחקר ופיתוח. לחברה שני מוצרים :

מוצר א' – למוצר אב טיפוס מוגמר. החברה צופה כי ביכולתה לסיים באופן מוחלט את ייצורו : הן מבחינה טכנולוגית והן מבחינה כספית. החברה ערכה מספר סקרים אשר הצביעו על דרישה בשוק למוצר זה. מוצר ב' – החברה עדיין מנסה להשלים את פיתוח המוצר, אך צופה כי כאשר זה יושלם, החברה תוכל למוכרו ביוקר.

נדרש :

לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 38 :

- א. לגבי כל מוצר בנפרד – האם המוצר בשלב המחקר או הפיתוח?
- ב. בהתבסס על תשובתך לסעיף א', כיצד יסווגו עלויות עוקבות בגין מוצר א' ומוצר ב'?

13) חברת "משעמם-לי בחשבונאות" רכשה זיכיון להפעלת קו גלילות תמורת 500 שקלים. החברה צופה כי תעשה שימוש בזיכיון במשך 4 שנים, ולאחר מכן ניתן יהיה למכור את הזיכיון ב- 100 שקלים. הנח כי הזיכיון להפעלת קו גלילות עומד בהגדרת נכס בלתי מוחשי.

נדרש :

לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 38 :

- א. האם יש להפחית נכס בלתי מוחשי, ואם כן על פני כמה שנים?
- ב. הנח כי נדרש להפחית נכס בלתי מוחשי, מהו סכום ההפחתה השנתית?

בעיות מדידה בחשבונאות א'

פרק 4 - IFRS 5

תוכן העניינים

1. כללי ..... (ללא ספר)

בעיות מדידה בחשבונאות א'

פרק 5 - דוחות לתקופת ביניים

תוכן העניינים

1. כללי 22

דוחות לתקופת ביניים

שאלות

1) ביום 1 בינואר 2007 חתמה חברת "יעל" בע"מ על הסכם עם ספקיה, לפיו היא זכאית להנחת כמות בגובה של 5% על סך הקניות השנתיות העולות על סכום של 600,000 ₪ (כלומר עד לקניות בסכום של 600,000 ₪ לא תתקבל הנחה ובגין קניות מעבר ל-600,000 ₪ תתקבל הנחה של 5%).

ברבעון הראשון והשני הסתכמו קניות חברת "יעל" בע"מ לסך 233,400 ₪ ו-260,100 ₪, בהתאמה. החברה צפתה, נכון לתום הרבעון הראשון ולתום הרבעון השני, כי הקניות השנתיות יסתכמו ל-857,000 ₪ ו-1,000,000 ₪, בהתאמה.

בהתאם לתקן חשבונאות מספר 14 בדבר דיווח כספי לתקופות ביניים, מהו סך הקניות, כפי שייכלל בדוח רווח והפסד של חברת "יעל" בע"מ, לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2007?

- א. 256,200 ₪.
- ב. 253,730 ₪.
- ג. 468,825 ₪.
- ד. 247,095 ₪.
- ה. 483,360 ₪.

2) לחברת "ענבר" בע"מ הסכם עם חברת "גולן" בע"מ, ספקית חומרי הגלם העיקרית שלה, לפיזיקאית חברת "ענבר" בע"מ להנחות הנקבעות על בסיס היקף הקניות השנתיות שלה מחברת "גולן" בע"מ. להלן שיעור ההנחות המפורט בהסכם בין שתי החברות:

סכום הקניות השנתיות (ב-₪)	שיעור הנחה לכל מדרגה (ב-%)
עד 500,000	6%
מעל 500,000 ועד 800,000	12%
מעל 800,000	17%

להלן הקניות בפועל והתחזיות השנתיות של חברת "ענבר" בע"מ לשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2007 (ב-₪):

רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	
220,000	300,000	340,000	קניות בפועל
750,000	1,000,000	1,166,000	תחזית קניות שנתית

לכמה מסתכמות הקניות נטו, כפי שתיכללנה בדוח רווח והפסד של חברת "ענבר" בע"מ, לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2007?

- א. 245,430.
- ב. 288,000.
- ג. 297,430.
- ד. 310,512.
- ה. 305,600.

3) חברת "אמיר" בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה ציבורית בעלת רשת חנויות אופנה. ביום 10 בינואר 2008 שילמה החברה מראש ₪ 320,000 בגין הפקת קטלוג אופנה. הקטלוג הופק והופץ לציבור הרחב במהלך הרבעון השני. החברה צופה כי הפצת הקטלוג תגדיל את ההכנסות במהלך הרבעון השני והשלישי באופן שווה. כמו כן, ביום 17 באפריל 2008 שילמה החברה 800,000 ₪ לרשות השידור תמורת 120 דקות שידור לשם הקרנת סרטון הפרסומת כדלקמן:

דקות שידור	
27	רבעון ראשון
32	רבעון שני
28	רבעון שלישי
33	רבעון רביעי
120	סה"כ

בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 34 בדבר דיווח כספי לתקופות ביניים, מהן הוצאות הפרסום, כפי שתירשמנה בדוח רווח והפסד של חברת "אמיר" בע"מ לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2008?

- א. 186,667 ₪.
- ב. 346,667 ₪.
- ג. 506,667 ₪.
- ד. 520,000 ₪.
- ה. 580,000 ₪.

(4) לפי תקן חשבונאות בינלאומי מספר 2, מלאי יוצג לפי הנמוך מבין:

1. שווי שוק.
2. עלות.

כאשר שווי השוק נמוך מן העלות, ירידת הערך תוכר על ידי הגדלת עלות המכר בתקופת החתך החשבונאית בה התרחשה ירידת הערך- ח' עלות מכר ז' מלאי.

ענה בקצרה על השאלות הבאות:

- א. האם הוראות IA2 באשר למדידת מלאי חלות גם עבור דוחות לתקופות ביניים?
- ב. הנח כי חברה א' הכירה בירידת ערך מלאי בדוחותיה לרבעון מספר 2. ברבעון מספר 3 נמכר המלאי אשר הוכרה בגינו ירידת ערך במהלך רבעון מספר 2. כיצד הדבר ישפיע על דוחות החברה לרבעון השלישי?

(5) נדרש א':

- חברת "אן-דן-דינו" הינה חברה ציבורית הנדרשת לפרסם דוחות כספיים רבעוניים. לחברה 2 מכונות אשר רכשה בתחילת שנת 2006.
- מכונה א' נרכשה ב-100 שקלים ומופחתת על פני 3 שנים בשיטת הקו הישר.
- מכונה ב' נרכשה ב-100 שקלים ומופחתת על פני 3 שנים בשיטת סכום ספרות שנים יורד.

נדרש:

- א. מהן הוצאות הפחת בהן תכיר החברה ברבעון השני לשנת 2006 בגין מכונה א'?
- ב. מהן הוצאות הפחת בהן תכיר החברה ברבעון השני לשנת 2006 בגין מכונה א'?

נדרש ב':

- תקן חשבונאות בינלאומי מספר 8 קבוע את הטיפול החשבונאי בשינוי אומדנים, שינוי שיטה חשבונאית וטעויות.

נדרש:

- א. הסבר את הטיפול החשבונאי בשינוי שיטה חשבונאית ותיקון טעות.
- הסבר את הטיפול החשבונאי בשינוי אומדן חשבונאי.

נדרש ג':

- שינוי אומדן מתבצע כאשר חברה משנה את הערכתה ביחס לאומדן שהעריכה בעבר.

נדרש:

- עמוד על ההבדל בין שני הניסוחים הבאים ביחס לשינוי אומדן:
- א. "ביום 01.02.2010, בעקבות חוות דעת שקיבלה החברה, שונה אומדן אורך חיי הרכוש הקבוע ל- 15 שנה, החל מאותו יום".

ב. "ביום 01.02.2010, בעקבות חוות דעת שקיבלה החברה, שונה אומדן אורך חיי הרכוש הקבוע ל- 15 שנה, החל מתחילת הרבעון.

נדרש ד':

חברת "בחורף ובאביב, מכבי תל אביב" רכשה בתחילת שנת 2000 רכוש קבוע בסכום של 100 שקלים, אשר אורך חייו 10 שנים והוא מופחת בשיטת סכום ספרות שנים יורד. ב-13 לפברואר 2006, בעקבות חוות דעת מקצועית שקיבלה, החליטה החברה:

- א. לשנות את אומדן אורך חיי הרכוש הקבוע ל- 15 שנה, החל מתחילת הרבעון.
- ב. לשנות את שיטת הפחת של הרכוש הקבוע לפחת בקו ישר.

נדרש:

כיצד שינוי האומדן ושינוי המדיניות החשבונאית יקבלו ביטוי בספרי החברה? כיצד הייתה משתנה תשובתך אילו השינוי היה חוות הדעת הייתה מתקבלת ב-15 לאפריל?

6) לפי תקן חשבונאות בינלאומי מספר 34:

"הכנסות, המתקבלות באופן עונתי, מחזורי או מזדמן במהלך שנת הכספים לא יוקדמו או ידחו במועד ביניים אם הקדמה או דחייה של הכנסות כאמור תהיה בלתי נאותה בתום שנת הכספים של הישות". "עלויות, המתהוות באופן בלתי אחיד במהלך שנת הכספים של ישות, יוקדמו או יידחו לצורכי דיווח ביניים אם, ורק אם, יהיה זה נאות להקדים או לדחות עלות מסוג זה בתום שנת הכספים".

לפניך רשימת מקרים. קבע עבור כל מקרה מהי השפעתו על הדו"ח הרבעוני או/על הדו"ח השנתי:

- א. חברת "טסטרו" מכרה באמצע הרבעון השלישי גופייה. דנה, לקוחה ותיקה של החנות, שילמה בגין הגופייה בתחילת הרבעון הרביעי.
- ב. במהלך הרבעון השני של שנת 2010 החליטה חברת "דני-דין" להעניק לסמנכ"ל הכספים שלה בונוס בסך 100 שקלים, בגין תרומתו להכנת דוחותיה הכספיים של החברה לשנת 2009.
- ג. חברת "הנדיב הידוע" תורמת מזה שנים לעמותת "הקבצן הידוע" סכום של 20,000 שקלים לשנה.
- i. בהנחה שיש לחברה מחויבות משתמעת לתרומה, כיצד תוכר התרומה בדוחות הכספיים של החברה לשנת 2009?
- ii. בהנחה שאין לחברה מחויבות משתמעת לתרומה, וכי בשנת 2009 התרומה ניתנה ברבעון השני, כיצד תוכר התרומה בדוחות שנת 2009?
- ד. חברת "כיבוי שריפות זה דני" נדרשת לעמוד בתקני בקרת איכות מחמירות, הנבדקות אחת לשנה. ברבעון הראשון החברה הוציאה 100 שקלים על מנת לעמוד בתקנים אלו.
- ה. חברת חברת "אל-הל" הוציאה סכום של 500 על הדרכת עובדיה במהלך הרבעון השני.

(7) אייל ואיילה הינם זוג נאהבים, בוגרי החוג לחשבונאות באוניברסיטה העברית. השניים החלו לעבוד בחברת רואי חשבון קטנה ברחוב המסגר בתל אביב. לאחרונה, באופן מפתיע, החברה קיבלה כלקוח חברה ציבורית גדולה אשר מפרסמת דוחות לתקופת ביניים – דוחות רבעוניים. אייל: "אוי, דוחות רבעוניים זה שטויות. אפילו לא צריך לרשום הוצאות מס כי רק בסוף השנה יתברר כמה כסף אנחנו חייבים למס הכנסה. נחכה לסוף השנה, נראה כמה בדיוק הרווחנו ורק אז נכיר בהוצאות מס בספרים". איילה: "אתה צודק לעניין היות הוצאות מס הוצאה הנקבעת על בסיס שנתי. עם זאת, לפי עיקרון ההקבלה החשבונאי עלינו להכיר בחלק יחסי מן ההוצאה כבר בדו"ח הרבעוני". אייל: "מעניין.. בהנחה שאת צודקת.. איך נעשה זאת? הרי בסוף הרבעון איננו יודעים כמה נרוויח בסוף השנה? ומה נעשה אם יש לנו הפסד מועבר משנים קודמות?".

נדרש:

הסבר מהו הטיפול החשבונאי במיסים על הכנסה בדוחות לתקופת ביניים עבור הרבעון הראשון ועבור רבעונים 2-4.

(8) להלן נתונים בדבר הרווח (הפסד) לפני מס של חברת "קוקילידה" לשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2008:

רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	רווח (הפסד) לפני מיסים על הכנסה
80,000	75,000	70,000	

נתונים נוספים:

מכונה:

ביום 01.01.2008 רכשה החברה מכונה המוגדרת בספריה כרכוש קבוע. עלות המכונה הסתכמה ב-600,000 ₪ והיא מופחתת בשיטת סכום ספרות שנים יורד ל-5 שנים. ביום 20 ביולי 2008 החליטה החברה לשנות את שיטת הפחת של החברה לשיטת הקו הישר.

מלאי:

ליום 31 במרץ 2008 לחברה מלאי המוצג במאזנה לפי עלותו בסכום של 180,000 ₪. החברה לא בחנה את שווי המימוש של המלאי, אשר עמד על 160,000 ₪ לאותו מועד. הנח כי המלאי מומש במהלך הרבעון השני.

הסכם עם ספק:

לחברה הסכם עם ספק של החברה בדבר הנחת כמות מדורגת, לפי התחשיב הבא:

שיעור הנחה לכל מדרגה	סכום קניות שנתי מן הספק (₪)
5%	עד 100,000
8%	מעל 100,000 ועד 400,000
10%	מעל 400,000

להלן תחזית הקניות השנתית של החברה, ונתונים לגבי הקניות בפועל:

רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	תחזית קניות שנתית
500,000	400,000	300,000	
160,000	160,000	50,000	קניות בפועל

הוצאות מחקר ופיתוח:

במהלך הרבעון הראשון השקיעה החברה 10,000 ₪ למטרות מחקר. החברה היוונה את הנכס והציגה אותו במאזן כנכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים אינסופי. הנח כי העלות אינה עומדת בהגדרת שלב פיתוח לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 38.

הפסד מועבר:

לחברה הפסד מועבר משנים קודמות, בסכום של 50,000 ₪. החברה לא יצרה מיסים נדחים בגין ההפסד המועבר. בתום הרבעון הראשון, השני והשלישי צפתה החברה רווח שנתי בסך 80,000 ₪, 100,000 ₪ ו-120,000 ₪ בהתאמה.

שיעור מס:

החברה משלמת מס חברות בשיעור 30%. מס רווח הון קבוע והינו 20%. הנח כי אין הבדלים בין הרווח החשבונאי לבין הכנסתה החייבת של החברה מלבד נתוני השאלה.

נדרש:

חשב את הרווח המתוקן של החברה לרבעונים 1, 2 ו-3 בשנת 2009.

- 9) חברת "עירית" הוקמה ביום 01 בינואר 2008, ועוסקת בשיווק מנורות. להלן נתונים בדבר הרווח הנקי לפני מס של החברה לארבעת הרבעונים של שנת 2009:

רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	רווח נקי לפני מס
980,000	580,000	450,000	600,000	

נתונים נוספים לשנת 2009:

1. החברה רשמה בספריה בשנת 2009 הוצאות שכירות בגין משרדיה בסך 10,000 ₪ בכל אחד משני הרבעונים הראשונים של השנה. ביום 01 ביולי 2009 חידשה החברה את חוזה השכירות לתקופה של 3 שנים, אשר שולמו

מראש. שכר הדירה ששולם היה גבוה ב-15% משכר הדירה הקודם. החברה רשמה ברבעון השלישי של השנה את כל ההוצאה.

2. החברה משווקת ומוכרת את מוצריה באמצעות אנשי מכירות, המקבלים שכר בסיס בסך 10,000 ₪ בחודש המשולם בתום כל חודש ובנוסף זכאים לבונוס רבעוני בגובה 4% מסך המכירות השנתיות במידה וסך המכירות השנתי יעלה על סך של 5,500,000 ₪. הבונוס ישולם לאנשי המכירות בתחילת שנת 2010. החברה נתנה ביטוי בספריה לשכר הבסיס אך טרם נתנה ביטוי להסכם הבונוס של אנשי המכירות.

להלן נתונים בדבר תחזית המכירות והמכירות בפועל לכל רבעון בשנת 2009:

רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	
	5,450,000	5,300,000	5,800,000	תחזית מכירות שנתית
(*)1,950,000	1,350,000	1,200,000	1,700,000	מכירות לרבעון בפועל

*ראה נתון נוסף 5.

3. ביום 31 בדצמבר 2009 בעקבות כניסת מתחרה חדשה לשוק, העריכה החברה את מלאי מוצריה לפי שווי שוק של 790 ₪ ליחידה כאשר עלות המלאי הייתה 850 ₪ ליחידה. נכון לירידת ערך בספריה. המלאי לתום כל רבעון נמכר ברבעון העוקב.
4. ביום 01 באוגוסט 2009 החליטה החברה על יציאה בקמפיין פרסומי בשלטי חוצות. באותו היום חתמה החברה על הסכם פרסום לשנה (החל מה-01 לאוגוסט 2009) בתמורה ל-150,000 ₪, אשר ישולמו לחברת הפרסום בתאריך ה-30 באוגוסט 2009. החברה טרם נתנה ביטוי בספריה להוצאות הפרסום.
5. ביום 01 בנובמבר 2009 חתמה החברה הסכם לאספקת 700 מוצרים לחברת עומר בתמורה לסך של 560,000 ₪. על פי ההסכם, החברה אמורה לספק את המוצרים בתאריך 01 במרץ 2010. החברה רשמה בספריה את כל ההכנסה ברבעון הרביעי של השנה. החברה לא הכירה בעלות המכר בגין המכירה.
6. ביום 01 באפריל 2009 מכרה החברה ריהוט בעלות מופחתת של 29,000 ₪ בתמורה לסך של 36,000 ₪. החברה נתנה ביטוי לרווח הון בספריה.
7. לחברת שירה הוצאות נסיעה לחו"ל בסך של 15,000 ₪ לרבעון, בכל אחד מארבעת הרבעונים של שנת 2009. מס הכנסה מתיר 80% מהוצאות הנסיעה לחו"ל.
8. למנכ"ל החברה הסכם, לפיו החברה מתחייבת לתת לו בונוס רבעוני בגובה של 10% מהרווח הנקי לפני מס. במהלך חודש נובמבר 2009, לאור המצב הכלכלי, החליט המנכ"ל לוותר על הבונוס המגיע לו מהחברה, וזאת ללא כל התחייבות עתידית של החברה כלפיו. החברה טרם נתנה ביטוי בספריה הן לבונוס המנכ"ל והן להחלטת המנכ"ל לוותר על הבונוס.

9. לחברה הפסדים מועברים לצרכי מס משנת 2008 בסך 800,000 ₪. החברה לא יצרה מיסים נדחים בגין הפסדים המועברים עקב חוסר הוודאות במימושים.
10. ההכנסה החייבת הצפויה בתום הרבעונים הראשון, השני והשלישי הינה 1,550,000 ₪, 1,600,000 ₪ ו-1,700,000 ₪ בהתאמה.
11. למעט האמור לעיל, לא היו הפרשים בין ההכנסה בספרים לבין ההכנסה החייבת לצורכי מס.
12. שיעור המס החל על החברה הינו 25% ושיעור מס רווחי הון החל על החברה הינו 20%.

נדרש :

- א. קבע את הרווח החשבונאי המתוקן של החברה לרבעוני שנת 2009.
- ב. חשב את הוצאות המס שיוכרו ברבעוני שנת 2009.
- ג. הצג את הרווח הנקי המתוקן של החברה לשנת 2009.

10 להלן נתונים בדבר הרווח לפני מיסים על ההכנסה של חברת "מורן" בע"מ לשני הרבעונים הראשונים לשנת 2007 (ב-₪) :

רבעון 2	רבעון 1	
180,000	140,000	רווח לפני מיסים על הכנסה

נתונים נוספים :

- ברבעון הראשון של שנת 2007 התהוותה לחברת "מורן" בע"מ הכנסה חד פעמית בשיעור מס אפס בסך של 15,000 ₪. ההכנסה נרשמה ברבעון הנ"ל בסעיף הכנסות אחרות.
- ברבעון השני של שנת 2007 מכרה חברת "מורן" בע"מ ריהוט ברווח הון חשבונאי ולצורכי מס שהסתכם ל-12,000 ₪. שיעוד מס רווח הון הינו 25%.
- לחברת "מורן" בע"מ הוצאות לא מוכרות לצורכי מס בגין כיבודים ואירוח בסך של 40,000 ₪ לשנה, המתפלגות באופן שווה על פני השנה.
- לחברת "מורן" בע"מ הפסד עסקי מועבר ליום 31 בדצמבר 2006 בסך 80,000 ₪, אשר בגינו לא יצרה החברה מיסים נדחים בשנת 2006 עקב אי הוודאות במימושו. חברת "מורן" בע"מ צופה כי הכנסתה החייבת לצורכי מס (לפני קיזוז הפסדים מועברים) לשנת 2007 הינה כדלקמן :

שקלים*	
600,000	צפי ברבעון 1
788,000	צפי ברבעון 2

* הניחו כי ההכנסה החייבת הינה מפעילות שוטפת ולפיכך אינה כוללת הכנסות חד פעמיות בשיעור מס אפס ורווחי הון.

5. למעט האמור לעיל, לא היו הפרשים נוספים בין הרווח החשבונאי לפני מיסים על ההכנסה לבין ההכנסה החייבת לצורכי מס.
6. שיעור מס החברות הינו 30%.

מהן הוצאות המיסים כפי שתיכללנה בדוח רווח והפסד של חברת "מורן" בע"מ, לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2007?

- א. 49,267.
ב. 52,267.
ג. 52,410.
ד. 53,367.
ה. 87,410.

11) להלן נתונים מדוח רווח והפסד של חברת "מורן" בע"מ (להלן "החברה"), העוסקת בייצור ושיווק בגדים, בארבעת הרבעונים של שנת 2008:

רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	
190,000	170,000	240,000	200,000	מכירות
80,000	40,000	60,000	50,000	רווח לפני מס

נוספים:

החברה משלמת בונוס למנהלי המכירות בגובה 5% מהמכירות השנתיות של החברה. בהסכם השכר של מנהלי המכירות נקבע כי בחודש ינואר 2008 המנהלים יקבלו בונוס מראש בגובה 2% מהמכירות השנתיות הצפויות ואת היתרה במשכורת שיקבלו ב-10 בינואר 2009, בהתאם למכירות בפועל בגין שנת 2008. בתחילת שנת 2008 צפתה החברה מכירות שנתיות בגובה 500,000 ₪. החברה רשמה את הבונוסים למנהלי המכירות על בסיס מזומן. מס הכנסה מתיר את הוצאות הבונוס על בסיס מזומן.

ביום 1 במרץ 2007 רכשה החברה 6,000 מניות של חברת "יסמין" הנסחרות בבורסה בתל-אביב, במטרה לממשן בטווח הקצר. החברה מסווגת את ההשקעה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 39 כ"נכס פיננסי הנמדד בשווי הוגן דרך רווח והפסד". ביום 30 ביוני 2008 מכרה החברה מחצית מהשקעתה במניות חברת "יסמין". מס הכנסה מכיר ברווח מניירות ערן רק בעת המימוש בפועל. החברה נתנה ביטוי בספריה לשיערוך ולמימוש ניירות הערך.

להלן נתונים ביחס למחיר מניית "יסמין" בבורסה בתל אביב (ב-₪):

תאריך	שער המניה ב-₪
01.03.07	3.5
31.12.07	4
31.03.08	4.2
30.06.08	4.41
03.09.08	4.91
31.12.08	5.09

החברה שילמה ב-1 באפריל 2007 סך של 60,000 ₪ עבור שימוש בזיכיון של מותג ביגוד המעצבים הנודע "מרסיי" לשנה מראש. ביום 1 באפריל 2008 הציעה חברת המעצבים "מרסיי" הנחה של 10% (מהסכום ששולם בשנת 2007), במידה ותשלם חברת "מור" דמי זיכיון לשנתיים מראש. החברה קיבלה את ההצעה ורשמה ב-1 באפריל 2008 את הסכום ששולם בפועל כהוצאה ברבעון השני של שנת 2008. מס הכנסה מתיר את ההוצאות בגין דמי זיכיון במועד התשלום בפועל. הזיכיון ששולם בשנת 2007 נרשם בספרי חברת "מור" על בסיס צבירה.

ביום 15 בספטמבר 2008 רכשה החברה שטחי פרסום באתר האינטרנט הפופולרי "מוגל" בהסכם למשך 6 חודשים, שיחל ב-1 באוקטובר 2008. עלות הפרסום הכוללת הינה 30,000 ₪. כל ההוצאה שולמה ונרשמה במועד חתימת החוזה (15 בספטמבר 2008). מס הכנסה מתיר את ההוצאה בגין הפרסום במועד התשלום בפועל.

ביום 1 נובמבר 2005 רכשה החברה בצרפת מכונה לייצור ואריזה בעלות של 60,000 ₪. עלות ההובלה הימית וההתקנה בישראל הסתכמו ל-30,000 ₪. המכונה זמינה לשימוש החל מיום 1 בינואר 2006. החברה הפחיתה את המכונה בשיטת סכום ספרות השנים היורד על פני 5 שנים. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2008 (לאחר חתימת הדוחות לרבעון השני), הוחלט כי השיטה הנאותה יותר להפחתת המכונה הינה שיטת הקו הישר. החברה רשמה את הוצאות הפחת במהלך שנת 2008 לפי שיטת סכום ספרות השנים היורד. שלטונות המס מתירים את הפחתת המכונה לפי שיטת הקו הישר על פני 5 שנים.

ביום 1 באוקטובר 2003 החלה החברה לפתח בד מיוחד, המשלב עמידות גבוהה לקרני השמש. בתהליך הפיתוח השקיעה החברה 20,000 ₪ בכל רבעון. תהליך הפיתוח הושלם ביום 1 בינואר 2008 והבד החל לשמש בייצור בגדים לקיץ. לצורכי מס הכנסה, עלויות הפיתוח מוכרות עם התהוותן, בעוד שבספרים העלויות נצברות כנכס בסעיף "הוצאות פיתוח נדחות" ומופחתות ממועד סיום תהליך הפיתוח על פני 5 שנים בשיטת הקו הישר. החברה טרם נתנה ביטוי בספריה להפחתת ההוצאות הנדחות בשנת 2008.

שיעור המס הרגיל החל על החברה הינו 25%, ושיעור המס על רווחים מניירות ערך סחירים בבורסה הינו 20%.

מהו הרווח לפני מיסים על ההכנסה של חברת "מור" בע"מ לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2008 (באלפי ₪)?

- א. 33.
- ב. 40.
- ג. 43.
- ד. 60.
- ה. 67.

מהי ההשפעה של התיקון בגין דמי הזיכיון לבגדים על הרווח החשבונאי על ההכנסה לפני מיסים של החברה לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008?

- א. 0.
- ב. קיטון ברווח בסך 13,500 ₪.
- ג. קיטון ברווח בסך 108,000 ₪.
- ד. גידול ברווח בסך 94,500 ₪.
- ה. גידול ברווח בסך 108,000 ₪.

מהי ההשפעה של התיקון בגין שינוי שיטת הפחת והוצאות הפרסום באינטרנט על הרווח החשבונאי על ההכנסה לפני מיסים של החברה לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008?

- א. גידול ברווח בסך 1,300 ₪.
- ב. גידול ברווח בסך 4,500 ₪.
- ג. גידול ברווח בסך 27,300 ₪.
- ד. גידול ברווח בסך 30,000 ₪.
- ה. גידול ברווח בסך 31,800 ₪.

הניחו כי הרווח לפני מיסים על ההכנסה של החברה, לאחר תיקון כל הסעיפים לעיל, לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008 הינו 32,800 ₪. מהו סכום הוצאות מיסים על ההכנסה לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008?

- א. 7,825 ₪.
- ב. 8,125 ₪.
- ג. 8,200 ₪.
- ד. 9,692 ₪.
- ה. 9,992 ₪.

12 חברת "מיץ-זהב" (להלן - "החברה") הוקמה ביום 1 באפריל 2002 והינה חברה ציבורית העוסקת בייצור ושיווק של מיצים שונים. להלן נתונים נבחרים מתוך הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים על ההכנסה של החברה, לכל אחד משלושת הרבעונים לשנת 2008 (אלפי ₪):

רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	
7,500	5,500	4,500	הכנסות
6,000	4,400	3,600	עלות מכר
750	550	450	הוצאות מכירה, הנהלה וכלליות
(50)	(200)	200	רווח (הפסד) משערוך נדל"ן להשקעה
700	350	650	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים על הכנסה

נתונים נוספים:

- רשת הסופרים "סופר-כל" (להלן - "הלקוח") הינה לקוח עיקרי של החברה. לקוח זה זכאי לקבל הנחת כמות בשיעור שנתי של 10% בגין מרכיב הרכישות השנתיות העולה על 6,000 אלפי ₪. להלן תחזית המכירות השנתית והמכירות בפועל של החברה ללקוח בכל אחד מהרבעונים (באלפי ₪):

רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	
6,000	7,500	5,000	תחזית מכירות שנתית ללקוח
1,500	2,800	1,200	מכירות בפועל ברבעון ללקוח

החברה לא נתנה ביטוי בדוחותיה הכספיים להנחות הכמות.

- ביום הקמתה רכשה החברה מבנה משרדים תמורת 8,000 אלפי ₪. מרכיב הקרקע מהווה 20% מעלות הרכישה. המבנה בן 4 קומות זהות. שלוש קומות משמשות כמשרדיה הראשיים של החברה והקומה הנוספת מושכרת לחברת צעצועים. ביום 1 באפריל 2008 החליטה הנהלת החברה להסב קומה נוספת להשכרה וביום 1 ביולי פינתה את המשרדים בקומה והשכירה אותם לחברת הצעצועים תמורת 300 אלפי ₪ לרבעון. החברה מיישמת את מודל העלות לגבי נדל"ן בשימוש בעלים בתחולת תקן בינלאומי 16 ולגבי נדל"ן להשקעה בתחולת תקן בינלאומי 40 מיישמת החברה את מודל השווי ההוגן.

להלן נתונים בדבר השווי ההוגן של מבנה המשרדים לתום כל רבעון בשנת 2008 (באלפי ₪):

רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	
6,000	6,200	7,000	שווי מבנה המשרדים (כולל הקרקע)

החברה מיישמת את שיטת הקו הישר לגבי המבנה שברשותה ומפחיתה אותו על פני 20 שנה. החברה לא נתנה ביטוי בדוחותיה הכספיים למעבר הקומה משימוש עצמי להשכרה, בהתאם לתקן בינלאומי 40 בדבר נדל"ן להשקעה, אלא המשיבה לטפל בקומה זו כברכוש קבוע במהלך שלושת הרבעונים. החברה נתנה ביטוי אך ורק לרישום ההכנסות משכירות.

- הכנסות החברה כוללות הכנסות משכירות לצד ג' והכנסות ייצור ושיווק מיצים שונים.
- לחברת "מיץ-לי" הפסד עסקי מועבר ליום 31 בדצמבר 2007 בסך 300 אלפי ₪ בגינו לא נוצרו מיסים נדחים עקב אי ודאות לגבי ניצול ההפסד. החברה צופה כי הכנסתה החייבת לצורכי מס (לפני קיזוז הפסדים מועברים) לשנת 2008 הינה כדלקמן (באלפי ₪):

רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	צפי הכנסה חייבת לשנת 2008
3,000	2,000	2,500	

- לחברה הוצאות כיבודים, אשר אינן מותרות לצורכי מס הכנסה, בסך 50 אלפי ₪ לכל רבעון. הוצאות אלה נכללו במסגרת הוצאות מכירה, הנהלה וכלליות.
- שלטונות המס מכירים ברכוש קבוע ונדל"ן להשקעה לפי מודל העלות המופחת בשיטת הקו הישר על פני 20 שנה.
- אין הפרשים נוספים בין הרווח החשבונאי לפני מיסים על ההכנסה לבין ההכנסה החייבת, למעט המוזכרים לעיל.
- שיעור מס החברות לשנים 2007 ו-2008 הינו 27%.

מה סכום הרווח לפני מיסים על ההכנסה, כפי שיופיע בדוח רווח והפסד של החברה, לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2008?

- א. 590 אלפי ₪.
- ב. 680 אלפי ₪.
- ג. 750 אלפי ₪.
- ד. 800 אלפי ₪.
- ה. 850 אלפי ₪.

הניחו כי הנחת הכמות ברבעון השני בלבד הסתכמה ל-200 אלפי ₪. מהן הוצאות המיסים השוטפים, כפי שתיכללנה בהוצאות מיסים על ההכנסה בדוח רווח והפסד של החברה, לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2008?

- א. 35 אלפי ₪.
- ב. 83 אלפי ₪.
- ג. 95 אלפי ₪.
- ד. 98 אלפי ₪.
- ה. 124 אלפי ₪.

בעיות מדידה בחשבונאות א'

פרק 6 - היוון עלויות אשראי

תוכן העניינים

1. כללי 35

היוון עלויות אשראי

שאלות

- (1) דפנה ולירן, סטודנטים מצטיינים לחשבונאות, נוהגים לקרוא תקנים חשבונאיים עוד בטרם אלה נלמדו בכיתה במקום לצאת לבלות עם חברים. בסוף-השבוע האחרון למדו את תקן חשבונאות בינלאומי מספר 23. השניים חלוקים בדבר הסוגייה המרכזית הנדונה בתקן ואופן הטיפול החשבונאי שנקבע בזיקה לסוגיה זו.

נדרש :

- א. מהי הסוגייה המרכזית הנדונה בתקן חשבונאות בינלאומי מספר 23?
ב. מנה 2 סיבות בעד הטיפול החשבונאי כפי שנקבע בתקן, ו-2 סיבות נגד הטיפול החשבונאי כפי שנקבע בתקן.

- (2) בשנת 2009 החליטה חברת "מי אמר? אני" להקים ספינה אשר עתידה לשמש אותה כרכוש קבוע בפעילותה. החברה מתלבטת בדבר אופן מימון הקמת הספינה: האם החברה תעשה שימוש במזומן אשר ברשותה או שמא תעשה שימוש בהון זר ותלווה כספים מבנק לאומי על מנת לממן את הקמת הספינה. חשב החברה טוען כי קיים תקן חשבונאות אשר ייתכן שיש לשקול אותו בבוא החברה לקבל החלטה בדבר אופן מימון הקמת הספינה.

נדרשים :

- א. האם ניתן להוון עלויות אשראי לכל סוגי הנכסים?
ב. מהו נכס כשיר?
ג. מנה סוגים של נכסים שהן בגדר "כשירים" וסוגי נכסים שאינם "כשירים".
ד. מהם "עלויות אשראי" לפי תקן חשבונאות בינלאומי מספר 23?

- (3) לחברת "המוביל הארצי" נכס אשר עומד בהגדרת נכס כשיר: מדובר במלאי אשר תקופת הכנתו ארוכה במיוחד. כאמור, החברה מקימה מלאי זה במטרה למכור אותו בשוק. לחברה עלויות אשראי בגין הלוואה ספציפית אשר נטלה החברה על לממן את הרכישה. ברם, במאזן החברה הלוואה נושאת ריבית אשר נלקחה כשנה לפני תחילת הכנת הנכס הכשיר.

נדרשים :

- א. מהם התנאים הנדרשים להתקיים על מנת שהחברה תוכל להתחיל להוון עלויות אשראי לנכס הכשיר?
ב. האם ישנם תנאים שונים באשר לתחילת היוון עלויות אשראי ספציפי ושאינו ספציפי?

(4) תקן חשבונאות בינלאומי מספר 23 מסדיר כאמור את הנושא של הטיפול החשבונאי בעלויות אשראי אשר מתהוות בעת הקמה או ייצור של נכס כשיר. ברם, התקן קובע תנאים לתחילת תקופת היוון עלויות אשראי לנכס כשיר.

נדרש:

על פי התקן הבינלאומי, מתי ישות נדרשת לחדול מהיוון עלויות אשראי? (הבחן בין הפסקה זמנית של היוון עלויות אשראי והפסקה מוחלטת של היוון).

(5) חברת "דני המלך" החלה בהליך הקמת נכס כשיר. במאזן החברה ניתן למצוא:

- הלוואה א' הינה הלוואה אשר נלקחה במיוחד (באופן ספציפי) לצורך הקמת הנכס הכשיר.
- הלוואה ב' אשר נלקחה מספר חודשים לאחר מועד הקמת הנכס הכשיר.

נדרשים:

א. מהו אשראי "ספציפי" ואשראי ש"אינו ספציפי" לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 23?

ב. האם ניתן להוון עלויות אשראי ספציפי ואשראי שאינו ספציפי לנכסים כשירים?

הלוואה שהקרה שלה הנפרעת בתשלום אחד, ללא הצמדה, תשלום ריבית מידי סוף שנה.

(6) ביום 01.01.1996 נתקבלה הלוואה בסך 6 מיליון ₪ אינה צמודה אך נושאת ריבית בשיעור של 10% המשולמת ב-31.12 של כל שנה, החל מיום 31.12.1996. קרן ההלוואה נפרעת ב-31.12.1999.

נדרש:

א. הצג טבלת סילוקין לתשלומי ההלוואה.
ב. חשב את הוצאות המימון אשר התהוו בגין ההלוואה בשנים 1996-1999.

הלוואה שהקרה שלה נפרעת בתשלום אחד, ללא הצמדה, תשלום ריבית מידי חצי שנה.

ביום 01.01.1996 נתקבלה הלוואה בסך 6 מיליון ₪ אינה צמודה אך נושאת ריבית בשיעור של 10% המשולמת ב-30.06 ו-31.12 של כל שנה, החל מיום 30.06.1996. הנח ריבית פשוטה עבור תקופה הקצרה משנה. קרן ההלוואה נפרעת ב-31.12.1999.

נדרש:

א. הצג טבלת סילוקין לתשלומי ההלוואה.
ב. חשב את הוצאות המימון אשר התהוו בגין ההלוואה בשנים 1996-1999.

הלוואה שהקרן שלה נפרעת בתשלום אחד, ללא הצמדה, תשלום ריבית מידי חצי שנה, החל מ-01.01.

ביום 01.01.1996 נתקבלה הלוואה בסך 6 מיליון ₪ אינה צמודה אך נושאת ריבית בשיעור של 10% המשולמת ב-01.07 ו-01.01 של כל שנה, החל מיום 01.07.1996. קרן ההלוואה נפרעת ב-01.01.1999.

נדרש:

- א. הצג טבלת סילוקין לתשלומי ההלוואה.
- ב. חשב את הוצאות המימון אשר התהוו בגין ההלוואה בשנים 1996-1999.

הלוואה שהקרן שלה נפרעת בתשלום אחד, עם הצמדה, תשלום ריבית מידי שנה.

חברת השודדים קיבלה ביום 01.01.2010 הלוואה בסכום של 1,000 שקלים, נושאת ריבית של 5%. לפי תנאי ההלוואה, קרן ההלוואה תוחזר בתשלום אחד ביום 31.12.2012. החברה תשלם את תשלומי הריבית מידי 31.12 של כל שנה, החל מיום 31.12.2010. ההלוואה צמודה לשער החליפין של הדולר. להלן נתונים על שער החליפין של הדולר לתאריכים שונים:

תאריך	שע"ח
01.01.2010	2
31.12.2010	4
31.12.2011	5
31.12.2012	3

נדרש:

- א. הצג טבלת סילוקין לתשלומי ההלוואה.
- ב. חשב את הוצאות/הכנסות המימון אשר התהוו בגין ההלוואה בשנים 2010-2013.

הלוואה שהקרן שלה נפרעת בתשלום אחד, דולרית, תשלום בסוף שנה.

ביום 01.01.2011 נטלה חברת "איציק" הלוואה מהבנק בסכום של \$50,000. קרן ההלוואה תוחזר בתשלום אחד ביום 31.12.2012, ועד לאותו יום החברה תשלם ריבית בסכום של 10%. להלן נתונים על שער הדולר לתאריכים שונים:

תאריך	שער הדולר
01.01.2011	4
31.12.2011	4.5
31.12.2012	5
31.12.2013	5

נדרש:

- א. הצג טבלת סילוקין לתשלומי ההלוואה.
- ב. חשב את הוצאות/הכנסות המימון אשר התהוו בגין ההלוואה בשנים 2011-2013.

הלוואה הנפרעת לשיעורין, לא צמודה למדד, קרן נפרעת באופן יחסי בסוף שנה.

(7) חברת "שקשוקה" קיבלה ביום 01.01.2010 הלוואה בסכום של 2,000 שקלים. קרן ההלוואה תוחזר לבנק ב-4 תשלומי קרן שווים, מידי 31.12, החל מיום 31.12.2010. ההלוואה נושאת ריבית בסכום של 10%, והיא תשולם מידי 31.12, ביחד עם תשלום בגין הקרן. הריבית משולמת בגין יתרת הקרן שטרם סולקה. ההלוואה אינה צמודה למדד מסוים.

נדרש:

- א. הצג טבלת סילוקין לתשלומי ההלוואה
- ב. חשב את הוצאות המימון שהתהוו לחברת שקשוקה בשנים 2010-2013.

הלוואה הנפרעת לשיעורין, צמודה למדד המחירים לצרכן.

ביום 01.01.2010 קיבלה חברת "שמופי" הלוואה בסך 5 מיליון ₪. ההלוואה צמודה למדד ונושאת ריבית בסך 8% לשנה. קרן ההלוואה תיפרע בחמישה תשלומים שנתיים שווים ביום 31.12 של כל שנה, החל מיום 31.12.2010. במועד פירעון הקרן תשולם הריבית אשר נצברה בגין הלוואה. להלן נתונים על מדד המחירים לצרכן לתאריכים שונים:

תאריך	מדד
01.01.2010	100
31.12.2010	105
31.12.2011	104
31.12.2012	85

נדרש:

- א. הצג טבלת סילוקין לתשלומי ההלוואה.
- ב. חשב את הוצאות/הכנסות המימון אשר התהוו לחברת שמופי בגין ההלוואה בשנים 2010-2012.

הלוואה הנפרעת לשיעורין, תשלומים מידי חצי שנה, במטבע זר.

חברת "אלקטרו" פנתה לבנק בבקשה לקבלת הלוואה בסך 25 מיליון דולר. ההלוואה התקבלה ביום 30.06.2009 – והיא נושאת ריבית של 4% לשנה המשולמת פעמיים בשנה ביום 30.06 ו-31.12. קרן ההלוואה תיפרע בשני תשלומים שווים בימים 30.06.2012 ו-30.06.2014. להלן נתונים על שער הדולר לתאריכים שונים:

שער הדולר	תאריך
3.8	30.06.2009
4	31.12.2009
4.1	30.06.2010
4.15	31.12.2010
4.2	30.06.2011
4.3	31.12.2011
4.5	30.06.2012
4	31.12.2012
3	30.06.2013
2.5	31.12.2013

נדרש :

- א. הצג טבלת סילוקין לתשלומי ההלוואה.
- ב. חשב את הוצאות/הכנסות המימון אשר התהוו לחברת אלקטרו בגין ההלוואה בשנים 2009-2013.

הלוואה הנפרעת לשיעורין (שפיצר), ללא הצמדה.

- 8) תמיר ולירן הקימו לאחרונה אתר ללימודי חשבונאות דרך האינטרנט. היזמים מעוניינים להפיץ את הבשורה בקרב סטודנטים ברחבי הארץ, ועל כן הם פנו לבנק ידוע בבקשה ללוות 100 שקלים. ביום 01.01.2010 הבנק הסכים להלוות לשניים את הכסף בריבית נמוכה של 5% לשנה (הרי הצלחת הפרויקט מובטחת...). קרן ההלוואה תוחזר בשני תשלומים שווים של קרן וריבית (הלוואה מסוג שפיצר), בימים 31.12.2010 ו-31.12.2011.

נדרש :

- א. הצג טבלת סילוקין לתשלומי ההלוואה.
- ב. חשב את הוצאות המימון שהתהוו לחברה בשנים 2010-2011.

הלוואה הנפרעת לשיעורין (שפיצר), צמודה לשער הדולר.

- ביום 01.01.2006 החליטה חברת "הידד" לנטול הלוואה בסכום של 2,000 שקלים. לפי תנאי ההלוואה, החברה תפרע את ההלוואה ב-4 תשלומים שווים של קרן וריבית. ההלוואה נושאת ריבית נקובה של 4%. תשלומי ההלוואה ישולמו ב-31.12. של כל שנה, החל מיום 31.12.2006. תשלומי ההלוואה צמודים לשער הדולר. להלן נתונים על שער הדולר לתאריכים שונים :

שער הדולר	תאריך
4 ₪	01.01.2006
5 ₪	31.12.2006
6 ₪	31.12.2007

נדרש :

- א. הצג טבלת סילוקין לתשלומי ההלוואה.
- ב. חשב את הוצאות המימון אשר התהוו לחברת "הידד" בגין ההלוואה לשנים 2006-2008.

הלוואה הנפרעת לשיעורין (שפיצר), צמודה למדד המחירים לצרכן, תשלום מידי חצי שנה.

חברת "דני" החליטה לנטול הלוואה על מנת לממן את פעילותה. ביום 01.07.2007 קיבלה החברה הלוואה בסכום של 100,000 שקלים. ההלוואה נושאת ריבית נקובה שנתית של 5%. הנח ריבית פשוטה עבור תקופות קצרות משנה. ההלוואה נפרעת ב-5 תשלומים שווים של קרן וריבית, אשר ישולמו מידי חצי שנה, החל מיום 31.12.2007. ההלוואה צמודה למדד המחירים לצרכן (מדד בגין). להלן נתונים על מדד המחירים לצרכן לתאריכים שונים:

תאריך	מדד
01.07.2007	100
31.12.2007	105
01.07.2008	102
31.12.2008	107

נדרש:

- א. הצג טבלת סילוקין לתשלומי ההלוואה.
- ב. חשב את הוצאות המימון של החברה כפי שיופיעו בדוחותיה הכספיים לימים 31.12.2007 ו-31.12.2008.

- (9) ביום 01.01.2009 רכשה חברת "הסלון" קרקע יוקרתית ברעננה. עלות הקרקע 25 מיליון שקלים, וסכום הרכישה שולם כולו ביום זה. על מנת לממן את עסקת הרכישה, נטלה החברה הלוואה בסך 25 מיליון שקלים. הלוואה, שנלקחה באופן ספציפי לרכישת הקרקע, נושאת ריבית שנתית של 10%, המשולמת מידי סוף שנה. קרן ההלוואה תוחזר בתשלום אחד בתאריך 30.06.2015. לאחר רכישת הקרקע, החלה החברה בפיתוחה. בין היתר, השקיעה החברה סכומים נכבדים בפיתוחה: סך הכל 10 מיליון שקלים בשנת 2009. ביום 31.12.2010 סיימה החברה את פיתוח הקרקע והיא מוכנה למכירה.

נדרש:

- א. האם הקרקע היוקרתית ברעננה עומדת בהגדרת נכס כשיר?
- ב. קבע את השפעת הקרקע על דוחותיה הכספיים של חברת הסלון לשנים 2009-2010.

10 חברת "הידד" עוסקת במכירת מחשבים המשמשים לבדיקת מכוניות בטסט. ביום 01.01.2008 החליטה החברה לרכוש אדמה חקלאית אשר תשמש אותה כמבנה משרדים בעתיד. החברה מעריכה כי היא תפתח את הקרקע לכדי מבנה משרדים עד ליום 31.12.2010. עלות רכישת הקרקע: 1,200,000 שקלים. ביום 30.06.2008 החלה החברה לראשונה לנסות ולפתח בפועל את הקרקע, וזאת על ידי הגשת בקשה לתחילת בנייה מעיריית תל אביב. עד ליום זה לא עשתה החברה פעולות לפיתוח הקרקע. החברה אינה מחזיקה ביתרות מזומן, ועל כן פנתה לבנק "העושים" בבקשה לקבלת הלוואה. אכן, ביום 01.01.2008 קיבלה החברה הלוואה בסכום של \$300,000. לפני תנאי הבנק, קרן ההלוואה תיפרע ב-3 תשלומים שנתיים שווים מידי 31.12.2008, החל מיום 31.12.2008. ההלוואה נושאת ריבית בסך של 5% אשר תשולם בגין יתרת הקרן שטרם נפרעה. אילו הייתה לוקחת החברה הלוואה דומה בשקלים, הריבית המבוקשת הייתה 6%. להלן נתונים לגבי שער הדולר בתקופות שונות:

תאריך	שער הדולר
01.01.2008	4
30.06.2008	5
31.12.2008	5.1

נדרש:

- א. באיזה סכום יוצג הקרקע במאזן חברת "הידד" ביום 31.12.2008?
- ב. מהן הוצאות המימון אשר יוכרו בספרי חברת "הידד" בדו"ח רווח והפסד לשנת 2008?

11 ביום 01.01.2002 החליטה חברה על א' על הקמת נכס כשיר: ספינת טילים. ביום 01.01.2002 השקיעה החברה סכום עתק של 100,000 שקלים בתחילת עבודות הפיתוח לייצור הספינה. החברה צופה כי עלויות הקמת ספינת הטילים יסתכמו ב-120,000 שקלים: 100,000 שכבר הושקעו ביום 01.01.2002 ו-20,000 שקלים אשר יושקעו בשנת 2003. על מנת לממן את הרכישה, לוותה החברה כספים בתנאים הבאים: הלוואה בסך של 120,000 שקלים, אשר התקבלה ביום 01.01.2002. קרן ההלוואה ותשלומי הריבית צמודים למדד הידוע. החברה תפרע את קרן ההלוואה ביום 31.12.2004, בעוד שתשלומי הריבית ישולמו ב-31.12 של כל שנה, החל מיום 31.12.2002. הריבית הנקובה בהלוואה הינה 5%. מכיוון שהחברה טרם השקיעה את כל כספי ההלוואה בהקמת הנכס הכשיר, סכום של 20,000 שקלים הופקד בפקדון נושא ריבית של 3%. ביום 01.01.2003 השקיעה החברה 20,000 שקלים בנכס הכשיר. ביום 31.09.2003 ספינת הטילים מוכנה לשימוש בידי החברה כרכוש קבוע.

להלן נתונים על מדד המחירים לצרכן בתאריכים שונים:

מדר	תאריך
100	נובמבר 2001
101	דצמבר 2011
105	ינואר 2002
108	פברואר 2002
110	נובמבר 2002
115	דצמבר 2002
120	נובמבר 2003

נדרש :

- א. בחן האם ספינת הטילים עומד בהגדרת נכס כשיר.
 ב. מהי השפעת ספינת הטילים על דוחותיה הכספיים של חברה א' לשנים 2002-2003?

(12) חברת האפיפיוור נטלה בשנת 2008 הלוואות לא ספציפיות כדלקמן :

מועד קבלת ההלוואה	סכום ההלוואה שהתקבלה (₪)	עלויות אשראי (הוצאות מימון) בגין ההלוואות בשנת 2008
01.01.2008	100,000	10,000
31.03.2008	50,000	3,000
01.09.2008	200,000	2,500
31.12.2008	15,000	-

נדרש :

חשב את שיעור ההיוון של החברה לשנת 2008.

(13) חברת "אנדולו" נטלה בשנת 2011 שתי הלוואות :

- ביום 01.02.2011 נטלה החברה את הלוואה א'.
 הלוואה זו הינה הלוואה בסכום של 150,000 שקלים.
 קרן ההלוואה תפרע בתשלום אחד ביום 31.12.2015.
- ביום 01.01.2011 נטלה החברה את הלוואה ב'.
 הלוואה זו הינה הלוואה בסכום של 100,000 שקלים.
 ההלוואה נפרעת לשיעורין בשני תשלומים שווים של קרן, אשר תשולם בתאריכים 31.03.2011 ו-31.12.2011.

נדרש :

קבע מהי יתרת ההלוואה הממוצעת לשנת 2011 בגין ההלוואות.

14 ביום 01.01.2009 נטלה חברת שמופי הלוואות : הלוואה א' בסך \$80,000, נושאת ריבית בשיעור 4% ומשולמת פעמיים בשנה ב-30.06 ו-31.12. קרן ההלוואה נפרעת ב-31.12.2011. עלויות המימון בגין הלוואה זו היו זהות לעלויות מימון אשר היו נגמרות לחברה אילו ההלוואה הייתה נלקחת במטבע הפעילות של החברה. להלן נתונים אודות שער הדולר בתקופות שונות :

שער הדולר	תאריך
4.16	01.01.2009
4.076	30.06.2009
4.28	31.12.2009

ביום 31.03.2009 נטלה החברה הלוואה בסך 150,000 שקלים, צמודה למדד ונושאת ריבית שנתית בשיעור של 7%. ההלוואה נפרעת ב-4 תשלומים רבעוניים שווים החל מיום 30.06.2009. הנח כי כל ההלוואות הינן הלוואות שאינן ספציפיות. להלן נתונים על המדד בנקודות לתאריכים שונים :

מדד	תאריך
104	03/2009
105	06/2009
107	09/2009
109	12/2009

נדרש :

- א. חשב את שיעור ההיוון של החברה בשנת 2009.
- ב. מהי תקרת ההיוון להיוון אשראי לא ספציפי לשאלה?
- ג. בהנחה כי לחברה הייתה אפשרות לקחת במקום הלוואה א' הדולרית, הלוואה שקלית, כך שעלויות האשראי שהיו מתהוות לחברה בגין הלוואה זו היו נמוכות יותר מעלויות האשראי שהתהוו לחברה בפועל – האם תשובתך הייתה משתנה לנדרשים א' וב'?

15 ביום 01 באפריל 2006 רכשת חברת "שמגעע" קרקע אשר עתידה לשמש את החברה לצרכים מנהליים, לאחר שיוקם עליה מבנה. הקרקע עומדת בהגדרת נכס כשיר. להלן נתונים לגבי עלויות שהושקעו בפיתוח הקרקע ובמבנה :

מועד ההשקעה	סכום שהושקע
01.04.2006	50,000
30.05.2006	70,000
30.06.2006-31.12.2006	200,000
31.12.2006	15,000

נדרשים :

- א. מהי יתרת ההשקעה הממוצעת לתאריך המאזן 31.12.2006 במבנה?
  - ב. שיעור ההיוון של החברה הינו 8%.
  - הנחה א': לחברה עלויות אשראי לא ספציפי בסכום של 12,000.
  - הנחה ב': לחברה עלויות אשראי לא ספציפי בסכום של 8,000.
  - ג. נניח כי התרגיל היה ממשיך לשנת 2007.
- מהי יתרת הפתיחה של ההשקעה לשנה זו?

16 חברת "תיזהר- סולם" מסייעת לעובדים בתחומים שונים להימנע מתאונות עבודה. החברה מנצלת ידע מצטברת של שנים ולדבריה מנעה עד כה לפחות 900 תאונות עבודה שונות. ביום 30.06.2008 רכשה החברה קרקע בעלות של 1,000 שקלים, ומיידי החלה לבנות עליה מבנה אשר ישמש אותה לפעילותה ותקופת הבנייה החזויה שלו הינה 5 שנים.

החברה מימנה את עלות רכישת הקרקע באופן חלקי בהלוואה ספציפית בסכום של 300 שקלים. מלבד הלוואה זאת לא נטלה החברה הלוואות ספציפיות נוספות למימון הקמת הנכס הכשיר. עלויות הבנייה בשנת 2008 הסתכמו לסכום של 500 שקלים, אשר התפרסו באופן שווה על פני השנה.

עלויות הבנייה בשנת 2009 הסתכמו לסך של 2,000 שקלים, אשר התפרסו באופן שווה על פני השנה, מלבד סכום של 100 שקלים אשר הוצא כולו ביום 01.02.2009.

החברה זכאית לקבלת מענקים ממשרד התמ"ת.

ביום 31.03.2009 קיבלה החברה מענק של 200 שקלים.

ביום 30.06.2009 מכרה החברה 20% מן המבנה וקיבלה מקדמות מלקוחות בסכום של 50 שקלים.

ביום 31.12.2009 השקיעה החברה 100 שקלים.

נדרש :

- א. חשב השקעה ממוצעת לשנת 2008.
- ב. הנח כי החברה היוונה אשראי לא ספציפי של 100 שקלים בשנת 2008, ואשראי ספציפי של 50 שקלים בשנה זו.
- ג. באיזה סכום יוצג הנכס הכשיר במאזן החברה ליום 31.12.2008?
- ד. חשב השקעה ממוצעת לשנת 2009.

17 סוגיות שונות בקשר להיוון עלויות אשראי :

- א. השעיה או הפסקה של היוון.
- ב. כאשר לנו יותר מנכס כשיר אחד.
- ג. פינה מעצבנת שקשורה להיוון אשראי ספציפי שטרם עשינו שימוש בכסף שלווינו.
- ד. בדיקה לירידת ערך של נכס כשיר.
- ה. דגשים לתרגיל בהיוון עלויות אשראי.

18 חברת "בחורות זה לא מפחיד" מתמחה בסיוע לגברים אשר אינם מצליחים לכבוש את לב המין היפה יותר. ברם, החלה החברה בשנת 2008 בהקמת נכסים כדלקמן: מבנה אשר עתיד לשמש כמתקן הדרכה לגישה למין הנשי (להלן מעתה – "מבנה") ומכונה חדשנית אשר מחדירה ביטחון עצמי בכל גבר באשר הוא (להלן מעתה – "מכונה") החברה צופה כי בניית הנכסים תארך פרק זמן רב, והשלמת הסופית צפויה אי שם בשנת 2012.

נתונים נוספים:

ביום 01.01.2008 רכשה החברה קרקע אשר עליה יעמוד המבנה, וזאת בתמורה ל-50,000 שקלים. החברה חלה להקים את המבנה על גבי הקרקע:

- ביום 30.04.2008 השקיעה החברה 5,000 שקלים במבנה.
- ביום 30.08.2008 השקיעה החברה 10,000 שקלים במבנה.
- ביום 31.12.2008 השקיעה החברה 9,000 שקלים במבנה.

ביום 01.03.2008 החלה החברה בבניית המכונה. בשנת 2008 השקיעה החברה סכום עתק של 10,000 שקלים בבניית המכונה, אשר התפרסו באופן שווה על פני התקופה.

מימון הקמת הנכסים:

1. רכישת הקרקע מומנה באופן חלקי על ידי הלוואה בסכום של 10,000 שקלים. הלוואה זו התקבלה ביום 01.01.2008, לפי התנאים הבאים: קרן ההלוואה תוחזר ביום 31.12.2012. ההלוואה נושאת ריבית שנתית של 4%. הריבית משולמת מידי 31.12 של כל שנה, החל מיום 31.12.2008.
2. הלוואה בסך 10,000 דולר נלקחה ביום 01.01.2008. ההלוואה נושאת ריבית שנתי של 10%, אשר משולמת מידי חצי השנה, החל מיום 30.06.2008. קרן ההלוואה תפרע ב-4 תשלומי קרן שווים, מידי חצי שנה, החל מיום 30.06.2008. ההלוואה נלקחה לצורך מימון כלל פעילויות החברה. עלויות האשראי שנבעו מהלוואה זו בשנת 2009 זהות לעלויות האשראי אילו הייתה ההלוואה נלקחת במטבע הפעילות של החברה (שקלים).
3. הלוואה בסך 10,000 שקלים אשר נלקחה ביום 31.09.2008. ההלוואה אינה צמודה ונושאת ריבית שנתית של 12%. קרן ההלוואה תפרע בתשלום אחד ביום 31.09.2019. הריבית בגין ההלוואה משולמת מידי 01.01, החל מיום 01.01.2009. ההלוואה נלקחה לצורך מימון כלל פעילויות החברה.

נתונים נוספים:

1. הנח ריבית פשוטה.
2. להלן נתונים רלוונטיים לגבי שער הדולר:

תאריך	שער הדולר
01.01.2008	4
30.04.2008	4.5
30.06.2008	6
30.09.2008	3.5
31.12.2008	5

נדרשים :

- א. באיזה סכום יוצג המבנה והמכונה במאזן החברה ליום 31.12.2008?
- ב. מהן הוצאות המימון בהם תכיר החברה בדו"ח רווח והפסד בשנת 2008?
- ג. הנח כי סכום בר השבה נמדד למכונה ונמצא כי הוא 5,000 שקלים. כיצד היית משנה את תשובתך לנדרש 1 בשאלה?
- ד. ענה בקצרה אודות הטיפול החשבונאי בנדרשים 1 ו-2 לשנת 2009.

19 חברת "המלפפון" הוקמה ביום 01.07.2010. החברה עוסקת במכירת מכונות קפה. ביום הקמתה החלה החברה בבניית מכונה קפה למכירה. להלן השקעות שביצע החברה בשנים 2010-2011 לצורך הקמת מכונת הקפה :

- שנת 2010 : 100,000 שקלים שהתפרסו באופן שווה בתקופה.
- שנת 2011 : 120,000 שקלים שהתפרסו באופן שווה בתקופה.

ביום 01.07.2010 קיבלה החברה מענק ממשלתי לבניית מכונת הקפה בסכום של 10,000 שקלים.

עקב שביתת שהוכרזה על ידי הסתדרות העובדים הארצית, בין התאריכים 01.04.2010 - 01.05.2010 לא בוצע עבודות להקמת מכונת הקפה.

ביום 01.01.2011 החלה החברה בהקמת נכס כשיר נוסף : מכונת שוקו. עלויות המכונה היו :

תאריך	סכום	פרטים
01.01.2011	200,000	מנוע למכונה
31.04.2011	50,000	שלדת למכונה
30.09.2011	150,000	מכין שוקו אוטומטי
31.12.2011	300,000	בניית המכסה

להלן נתונים בדבר הון זר שברשות החברה :

- ביום הקמתה נטלה החברה הלוואה בסכום של 500,000 שקלים. ההלוואה הינה בשיטת שפיצר, ותנאיה : נפרעת ב-5 תשלומים שווים של קרן וריבית, מידי חצי שנה, החל מיום 31.12.2010. ההלוואה נושאת ריבית חצי שנתית של 4%. ההלוואה צמודה למדד המחירים לצרכן. ההלוואה נלקחה למימון כלל פעילות החברה.
- ביום 01.01.2011 נטלה החברה בסכום של 1,000,000 שקלים. ההלוואה תיפרע בתשלום אחד, ביום 01.01.2018, והיא נושאת ריבית שנתית של 10%. ההלוואה נלקחה בחלקה על מנת לממן את רכישת המנוע למכונה, ויתרת הסכום שימשה את החברה לצורך מימון כלל פעילות החברה.

להלן נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן :

מזד המחירים לצרכן	תאריך
100	01.07.2010 / 30.06.2010
105	31.12.2010
115	01.01.2011 / 30.06.2011
109	31.12.2011

נדרשים :

- א. כיצד תוצג מכוונת הקפה במאזן החברה לשנת 2010?
- ב. באיזה סכום יוצג סעיף "הוצאות מימון" בדו"ח רווח והפסד של החברה לשנת 2010?
- ג. כיצד יוצגו מכוונת הקפה והשוקו במאזן החברה לשנת 2011?
- ד. באיזה סכום יוצג סעיף "הוצאות מימון" בדו"ח רווח והפסד של החברה לשנת 2011?